

R JAKURD

Aylık Siyasal-Kültürel Dergi Yıl:1 Sayı:1 Mart-2007 Fiyat:4 YTL

NEWROZ PÎROZ BE

Roja Kurd
Kürtçe-Türkçe
Aylık Siyasal-Kültürel Dergi

Yerel Süreli Yayın

Sahibi:
Cevdet AYZAZ

Yazı İşleri Müdürü:
Şergül DİP

Genel Yayın Yönetmeni:
Ahmet KAYMAK

Yayın Kurulu:
A. Halim İPEK
İlhan ZEYREK
Ramazan KAHRAMANER

Kürtçe Redaksiyon:
Arjin ARÎ

Baskı:
Berdan Matbaası
Davutpaşa Cad. Güven
San. Sit. C Blok No: 215-
216 Topkapı - İST.
Tel: 0212 613 12 11

Yönetim Yeri:
Koperatifler Mah. Cahit
Sıtkı Tarancı Sok. Evren
Apt No:6
Ofis/DİYARBAKIR
Tel:0.412 228 03 75

Yayınlanan yazıların
bütün mesüliyeti
yazarlarına aittir.

İÇİNDEKİLER

Editörden	3
Başarının ilk adımı: özgür tartışma	4
Sorunlar ve sorular	5-6-7
Di dîroka me ya nêzîk de tevgera demokratên şoreşger	8-9-10-11
Kürt genç ve yakın görevler	12-13-14
Kadın siyaset ve örgütlenme	15-16
Roja Kurd u refleksên masamedya kurd	17
Kurdistan Kerkûk e Ermenistan Dink e!	18-19
Katı paradigmalar çözüüyor	20-21
Kürt çalışma gurubu	22
Yarayı deşmek	23-24
Kürtler (1)	25-26-27-28
Kürdler, Türkiye ve AB	29-30-31-32
Bir çağrı'nın yankıları	33-34
Genç bir devrimci demokrat'a mektuplar	35-36-37-38-39
8 Adar pîroz be	40
Ciwan Kurd / Etkinlikler	41
Stêrkek Vemirî!..	42

e-mail

amedrojakurd@gmail.com

Editörden

N

E

K

R

A

K

I

Ç

Roja Kurd yayın hayatına başlarken, gücünü Kürd mücadele tarihinden almaktadır. Ezilen bir halkın, yok sayılan bir tarihin, gasp edilen temel ulusal hak ve özgürlüklerin sesi olmayı; bu yolla siyasi bir kulvar açmayı ve oradan yürümeyi arzu eder.

Bu anlamda Roja Kurd, katı bir ideolojik ve politik hattan çok ulusal bir felsefenin temellerini atmayı ve düşünsel planda zengin Kurdistanî bir doku oluşturmayı hedefler. Dolayısıyla Kürd aydınının birikimine büyük önem verir; bu birikimi yansıtmayı esas alır.

Roja Kurd, Kürd ulusunun ulusal haklarını talep eden demokratik bir öze sahiptir. Bu öze dayanarak, Kürdlerin de dünyadaki bütün ulusların sahip olduğu haklara sahip olma hakkının varolduğuna inanan bütün Kürdleri bu mücadelenin tarafı ve mensubu olduğunu görür. Kürd siyasi tarihine ilgi duyan ve sahip çıkan her düşüncüyü kucaklar.

Roja Kürd, özgür tartışmanın verimliliğine inanır. Kürd ulusal haklarını savunan ve bu hakların kazanılması için çözüm üreten ve düşünen bütün akademisyen, aydın ve demokratları bu dergiye düşüncelerini yazarak katkıda bulunmaya çağırır. Bu çerçevede, ortaya konulan görüş ve tespitleri tartışarak ortak bir ulusal felsefe etrafında buluşturmayı temel ilke sayar.

Demokratik hakların elde edilmesi için mücadele tarzı olarak meşru, açık; uluslar arası hukuka uygun mücadele biçimlerini benimser; şiddeti reddeder.

Roja Kurd

Osman AYDIN

amedrojakurd@gmail.com

Başarının ilk adımı: özgür tartışma

22.10.2005 tarihinde arkadaşım M.Ali Yıldırım ile birlikte, "Devrimci Demokratlar" ismiyle formüle ettiğimiz ve yaklaşık 40 yıllık bir siyasi gelenekten gelen arkadaşlara yaptığımız çağrı, beklenmedik ölçüde bir ilgiyi ve potansiyeli uyandırdı. Çağrıdan sonra bir yılı aşkın bir süre içinde bu vadide çok önemli gelişmeler yaşandı. Önemli fikir jimnastikleri yapıldı ve bunun sonuçları somut girişimleri ve oluşumları yarattı. Kürt siyasetinde yeni bir anlayışın doğacağı yolunda önemli işaretler ortaya çıktı.

Kürt siyasetinde ortaya çıkan, gelişme ve başarı potansiyelini içinde barındıran yeni girişimlerin önünün açık olması; ciddi, kararlı ve doğru bir siyasetin izlenebilmesi için, Kürt siyaseti açısından bazı tesbitlerin yapılması ve bu tesbitlerden hareketle bazı önerilerin yapılması önemlidir.

Son çeyrek asırlık zaman dilimi içinde Türkiye'de Kürtler adına veya Kürtler için oluşturulan siyasette şu özellikleri saptamak mümkün görünmektedir:

"Türkiye'deki Kürt siyaseti son çeyrek asır içinde son derece kirlenmiştir. Bu tespit hem Kürt siyaseti açısından, hem de devletin Kürt sorunu ile ilgili oluşturduğu açık ve gizli siyaset açısından geçerlidir.

"Oluşturulan bu siyasetler, siyasal üretkenlikten uzak, meseleleri çözme kabiliyetinden yoksundur.

"Kürt sorunu ile ilgili olarak oluşturulan siyasetler, etik değerleri ve vefa borcunu yeterince taşıyamamaktadır.

"Kürt siyaseti rehabilite olmaya muhtaçtır.

"Kürt siyasetinde defakto silahlı bir gücün ve örgütlenmenin olduğu açıktır. Ancak bu defakto silahlı gücün ne içinde ne dışında demokratik bir muhalefetin kurumlaşmamış olması Kürt siyasetinin büyük eksikliği, önemli bir handikapı ve başarısızlık nedenlerinden biridir.

"Kürt siyasetinde muhalefet kültürü gelişmediği için demokrasi kültürü de gelişkin değildir. Bu iki olgu karşılıklı etkileşim ve gelişimindedir.

"Kürt siyaseti, son çeyrek asırda meydana gelen büyük demografik değişimler karşısında kendisini yeniden gözden geçirmemiş ve yeni bir yapılanma içine girmemiştir.

***

Bu belirlemeler bizi, bir siyasetin (özellikle Kürt siyasetinin) olmazsa olmazlarını tesbite ve kabule götürmektedir. Nedir bu olmazsa olmazlar?

"Kürt siyaseti çoğulcu, şeffaf, sivil ve demokratik kültürle birlikte gelişen bir siyaset olmalıdır. Çağımızda artık demokratik kültür, kural ve kurumları dışlayan, görmezden gelen veya demokrasinin özünü kavramadan biçimsel verilerle oyalanan hiç bir siyasetin başarı şansı yoktur. Hatta yaşama şansı bile çok sınırlıdır.

"Kürt siyaseti ahlaki değerleri hiç bir zaman göz ardı etmeyen ve vefa borcunu devamlı hisseden bir siyaset olmalıdır. Siyasetle "etik değerler" ve "vefa" kavramlarının yerleşmediği hususu Türkiye'deki siyasi tarih incelendiğinde, hep karşımıza çıkan bir saptamadır. Ancak Modern siyaset bu iki

"Devrimci Demokratlar" ismiyle formüle ettiğimiz ve yaklaşık 40 yıllık bir siyasi gelenekten gelen arkadaşlara yaptığımız çağrı, beklenmedik ölçüde bir ilgiyi ve potansiyeli uyandırdı. Önemli fikir jimnastikleri yapıldı ve bunun sonuçları somut girişimleri ve oluşumları yarattı

kavramı dışlayamaz ve ona yaşamsal değer biçmek zorundadır.

"Kürt siyaseti legal ve evrensel hukukun kurallarına uygun bir siyaset olmalıdır. Uzun dönem Kürt siyaseti legalitede olmamanın şanssızlığını ve başarısızlığını acı tecrübelerle yaşadı. Legal olmayan siyaset tarzı, belki soğuk savaş döneminin alışkanlıkları ve dayatmalarıyla Kürtlere cazip gelmiş olabilir. Ama Kürt siyasetinin kitleleşmemesi ve demokratikleşmemesi için illegalitede yaşamını sürdürmesine devletin yol verdiği de bilinen bir doğrudur.

"Kürt siyaseti Kürdistanı bir siyaset olmalıdır. Kürtler adına veya Kürtler için siyaset yapacakların, Kürtler'in mutluluğunu, özgürlüğünü, demokratik haklarını, refahını, çağdaşlığını ve modernizasyonunu temel hedef almak zorundadır.

"Kürt siyasetinin diyaspora ayağı, siyasi alanda kendi sorumluluk ve yetki sınırları içinde olmalıdır. Devletin uyguladığı Kürt politikalar nedeniyle Kürt siyasetinde çoğunlukla sürgündeki Kürtler sözcülük ve öncülük etmiştir. Bu durum Osmanlı yönetiminin beri böyle gelmiştir. Halkı ile fiziksel kopukluk içinde olan bu siyaset tarzı hep marjinal kalmak durumunda olmuştur. O nedenle Kürt siyaseti kendi coğrafyasında anlamlıdır.

Kürtler'in de Türkiye'nin de geleceği ve esenliği, sağlıklı, açık, demokratik, sivil, barışçıl, toleranslı, karşılıklı kabule ve güvene dayanan çağdaş ve modern bir siyasetin başarısına bağlıdır. Bu başarının elde edilmesi her kesimin yararına olacaktır. Başarıya ulaşmanın ilk adımı ise özgür tartışmadır. Yayınınızın bu olanağı yaratacağına inanıyorum.

Sorunlar ve sorular

S.Adnan Turan

amedrojakurd@gmail.com

"İnsanlar kavramadıkları bir teoriye, hayatta keyiflerine göre bir pratik biçerlerse giderilmesi imkânsız yanlışlıklar yaratırlar."

Yılmaz Karakoyunlu

Roja Kurd, Ortadoğu'da önemli gelişmelerin yaşandığı bir dönemde yayın hayatına başlıyor. Ortadoğu'daki bu gelişmeler Kürtler açısından da değer ifade eden önemli olaylara gebe. Bölgede artan gerilim ve ırkçılık, Irak'ta değişen güç dengeleri, yeni mücadelelere/müdahalelere yol açacak niteliktedir. Rastlantısal olmayan ve birbirlerine bağlı zincirlerin halkaları olarak patlayan olaylar, ortaya yeni sorunlar çıkardığı gibi mevcut sorunları da derinleştirmektedir.

Bütün bu gelişmelerin yoğunlaştırarak açığa çıkardığı, eskiden de var olan ama hala çözülmemiş sorunlar, devrimci demokrat çevreden gelen insanların da harekete geçmelerini tetiklemiştir. Olası duyarsızlıkların vebalinin,

altından kalkılamayacak kadar ağır olacağı ve bir halkın yok oluşuna seyirci kalınmayacağı bilincinde olan herkes sorumluluklarını bilmekte ve bu bilinçle hareket etmektedir.

Bir şeyin değeri, ortaya koyduğu neticesiyle ölçülür. Netice ancak belli bir düzen ve sistem dâhilinde atılacak kararlı adımlarla pozitif olarak elde edilir.

Kısa süre içerisinde Devrimci Demokratlar hızla organize olup kendi kurumları üzerinden yürüme yolunu tutarak yoğun bir politik aktivite içersine girmeye başladılar. "Kimliğini ortaya koyan ve devamlılığı elinde tutan her örgütlenme kendi alt kurumlarını yaratır." ilkesinden hareketle

Ülke siyasetine öncü olabilmek iddiasıyla ilk etapta toplumun dinamik gücü olan gençliği örgütlendirebilmek amacıyla Kürt-Genç (Civan- Kurd) adıyla demokratik bir kitle derneğini kurdular.

Umuda yürüyüşün, taze oksijenle yaşam solunumunu güçlendirip geliştirmenin önemli köşe taşlarından biri olan yaygın

gerekliliğini de, Roja Kurd adıyla yeni bir dergi çıkararak ortaya koydular. Bu dergi, kamu vicdanında meşru olan taleplerin elde edilmesi, "devanın dertten beter olmaması" için verilen mücadeleye teorik altyapı hazırlamak ve katkı sunmak ihtiyacını da karşılamış oluyor. Politik faaliyetinin frekansını yükselterek, düşünce kireçlenmesiyle havasız bir mağarada yitip gitmemek, ülkede ve dünyada cereyan eden gündeme yetişebilmek gibi bir misyonu var Roja Kurd'un...

Elbette ki bir amacı realize etmenin en önemli yolu, sorunun içerisinde yer almak, çözüm üretebilmek ve seçenek sunmaktır. Sadece problemi anlatarak onun çözümüne katkı sağlamak mümkün değildir. Çözümün bir parçası olmak ve sorunu çözmek, "çözümde sorun aramamak" başarmanın önkoşuludur. Düşüncelerimizi, değerli ve anlamlı kılan şey, ona uygun davranmaktır. Düşünce ve eylem eşzamanlıdır. Sadece konuşarak, yazarak problemlerin çözümüne

kısmi katkı sağlayabiliriz. Tam katkıdan bahsedebilmek için ona uygun pratik adımlar atmak gerekir. Ancak o zaman düşünmenin, davranmanın verimi artırabileceğini söyleyebiliriz. Değişimin içten dışa doğru gerçekleştiğini ve bu sürecin insanın kendisinden başladığını hepimiz biliriz. Buna örnek olarak Borges'in ölüm döşeginde iken değişim ile ilgili olarak söylediği çarpıcı sözlerini aktarmak istiyorum:

"Genç ve özgürken ve hayal gücüm hiç sınır tanımazken, dünyayı değiştirmeyi düşlerdim. Yaşlanıp akıllandıkça, dünyayı değiştiremeyeceğimi fark ettim. Ve hedefimi biraz küçültmeye ve sadece ülkemi değiştirmeye karar verdim. Ancak onu da hayatımın son demlerinde, değiştirebilmek çok zor görünüyordu. Son bir çaba göstererek, sadece kendi ailemi ve yakınımıdaki kişileri değiştirmeye karar verdim. Ancak onlara da etki edemedim.

Ve şimdi, ölüm döşeginde yatarken (belki de ilk kez) farkına vardım ki, ilk önce kendimi değiştirseydim, örnek davranışlarımla ailemi etkileyebilirdim ve onların desteğiyle ülkemin değişimine katkıda bulunabilir ve kim bilir belki de zaman içinde dünyayı değiştirirdim."

Tabii burada sorulabilecek en kayda değer soru da sorunu çözebilmek için çaba gösterebilecek yetenekte olup olmadığımızdır. Çünkü böylesine bir alternatif olma durumu bir sürü imkânların varlığına da direkt bağlıdır. Bir şeyi sadece istemek, onu elde etmek için yeterli değildir. Onu elde edebilecek adımı atmak ve adımın sonrasında gelecek diğer sorumlulukları yerine getirmek gerekir. Bunun tek tek bireylerin çabalarıyla mümkün olamayacağını, kurumlar aracılığıyla gerçekleşebileceğini ise söylemeye bile gerek yok.

Negatif düşünerek pozitif sonuç elde edilmeyeceği de değişmez bir kuraldır. Bu işe

güvenmediğini söyleyerek, yapılan çalışmaları küçümseyerek bunların sadece nostaljik bir değeri olduğunu düşünenlerin varlığı bizlere katkı sağlamaz. Böyle düşünen insanlar sadece yeni problemlerin üretilmesine neden olurlar.

Bu çalışmaların doğru bir mecrada akması için gerekli olan nedir?

Bu aşamada bizim için gerekli olan, gerekli olmanın da ötesinde hayati önem taşıyan, yanıtlar değil sorulardır. Sorun nedir? Çözmek istediğimiz soruna nereden bakacağız? Sağdan mı, soldan mı, yoksa merkezden mi? Ve nereden, nasıl, neden bakacağımıza da bir cevap bulmak zorundayız. Örneğin bu hareketlenmeden nasıl kalıcı bir birliktelik sağlayabiliriz? Çalış-

"Genç ve özgürken ve hayal gücüm hiç sınır tanımazken, dünyayı değiştirmeyi düşlerdim. Yaşlanıp akıllandıkça, dünyayı değiştiremeyeceğimi fark ettim. Ve hedefimi biraz küçültmeye ve sadece ülkemi değiştirmeye karar verdim"

malarımıza düşüncel dayanak sağlayacak teorik açılımlar neden zorunludur? Birliklerin veya yeniden yapılanmaların çatısı örülürken geniş kapsamlı bir beraberliğin fikri temelleri nasıl atılmalıdır?

Sorulardan ve yanıtlardan da önemlisi, sorunun adını koymaktır. Kitleler niçin politikaya duyarsızdırlar veya duyarlılıklarına rağmen neden politize değildirlir? Amaç ve araç oran-tısını nasıl saptayacağız? Mücadele biçimleri ve araçları neler olmalıdır?

Her tartışmayı, siyasi yapılanmayla ilgili her çalışmayı "birliğe" endekslemeye çabalamak ve o koşula bağlamak, gerçeği kavramak yerine onun üzerini örtmeye yarar. Kürt toplumu dünyadaki diğer halklar gibidir, onlardan farklı değildir. Yani heterojendir, homojen değildir. Kürtler de kendi içinde sosyal grupları, sosyal sınıfları, ekonomik, politik, sosyal, dinsel ve hukuksal anlayışları olan bir halktır. Farklı nüfus yapısını, örf, adet, değer/norm ve inançları; tüm bunlar arasındaki karşılıklı ilişkileri ve bu unsurlardaki değişimleri içinde barındırır. Toplumsal üretim sürecinde sınıfların- katmanların kendilerine göre çıkarlarının olduğu ve bu durumun da çıkarların korunması veya elde edilmesi için farklı politik tavırlar gerektirdiği bilinen bir gerçektir. Bu durum haliyle toplum içersinde bölünmeyi de farklı politik tutumlar takınmayı da zorunlu kılıyor. Tabiatıyla köylü ile ağanın, tarım burjuvası ile tarım işçisinin, topraksız köylü ile geniş topraklara sahip feodal-lerin çıkarlarını bir şemsiye altında birleştirmek mümkün değildir. Bu bağlamda da "ulusal sorun" herkes için farklı anlamlar taşıyor ve taşınmalıdır da.

Milliyetçi-siyasal ideoloji, çoğulculuğu, farklılıkları, bireysel tutumları ortadan kaldırarak herkesi ortak tutuma zorlar. Sadece "milletin" birliğini merkeze koyar, insanı gözetmez,

mücadelenin insan için verildiğini görmezden gelir. Ulusal sorunu, toplumsal sorundan soyutlayarak gerçek kurtuluşun elde edilmesini önlemeye çalışır. Ulusal kurtuluş ile toplumsal kurtuluşun diyalektik birliğini inkâr eder.

Her hangi kuruma, derneğe, vakfa, partiye mensup bir insanın öncelikli görevi, içersinde yer aldığı yapının programını kabul etmek, o yapının organlarının denetim ve yönetimi altında, amaçlarını gerçekleştirmek için faal çalışmaktır. Bir insan aynı zaman dilimi içersinde, farklı amaçları benimseyemez veya aynı amaca varabilmek için farklı yöntemleri benimsemiş yapılarda yer alamaz. Zira bu yapıların hem hedefleri, hem çalışma yöntemleri hem de siyasetleri değişik olabilir. Bu farklılığa bir insanın kendini uyumlulaştırması mümkün müdür? Ya da böyle bir model gerçek olabilir mi?

İnsanlar öncelikle yan yana gelebilmenin temelini oluşturmalıdırlar. Yan yana gelemeyenlerin "bir" olabilme çalışmaları hep sıkıntı yaratmıştır. Kaldı ki o "bir" olmaya çalışmak hiçbir zaman kelimenin gerçek anlamında "birlik" olmamıştır, koalisyon olmuştur. Hep dayanışma yerine rekabet/çekişme yaşanmıştır. Düşünce birlikteliği sağlanamadığı için davranış birliği oluşmamış, grup disiplini içersinde hareket edilememiştir. Sadece heyecan dalgasıyla hareket edersek, aklın yerine duygularımızı koyarsak kendimizi aldatmış oluruz.

Eski çevre mensubiyeti ile sivrilmiş insanların bazıları, hareket tesis edilirken disiplinize edilmeye ve bazı kısıtlamalara tabi tutulmaya alışık değiller. Bu nedenle, geldikleri çevrenin kendi bilinçlerinde yarattığı siyasi değerlerle yeni yapılanmanın oluşturmaya çalıştığı değerler arasında gelgitler yaşamaktalar. Bu ikisi arasındaki bocalamayı, sürecin gerektirdiği türde yeni eğilime çevirememekteler. Bu bir-eyci tavır, onların kendi güçlerini

geniş kitlelerle birleştirmelerini de engelliyor. Çünkü belli bir tarz içersinde siyaset yapmak kendilerine zor geliyor. Düşüncede birliği sağlayamama ikilemleri her bakımdan yeniden yapılanmayı havaya uçurabiliyor, birlik içinde hareket etme yeteneğini ortadan kaldırılabiliyor. Sayın Sait Aydoğmuş, yakın tarihimizden bununla ilgili somut örnekleri, Kurinfo'daki son yazısında net olarak dile getirmiştir.

Perspektifimiz, durduğumuz yere ve bakışımızın açısına göre şekillenir. Bir olguyu yorumlarken objektif olmak zorundayız. Olayları yeni bir bakış açısıyla değerlendirebilmek, ancak konuları bir arada görebilme ve sentez yapabilme yeteneğimize bağlıdır. Mukayese işlemiyle de biz olguları ve nesnelere birbiriyle kıyaslarız. Bu karşılaştırma yeteneğimiz bir olgunun kafamızdaki imgesiyle yeni durumdaki farklılığını ortaya çıkarır.

Gasset'in verdiği örneği bu

bağlamda okumalıyız: "Okur bir pencere camının ardından bir bahçeye baktığını düşünsün. Gözlerimiz öyle uyarlanmıştır ki, görüş açımız camda durmayarak ötesine geçer, dalları, çiçekleri kucaklar. Bakışımızın hedefi bahçe olduğundan, görüş açımız ona yöneliktir, camı hiç görmeyiz, bakışlarımız onu algılamadan aşar, geçer. Cam ne denli temizse o denli az görürüz onu. Ama sonra bir çaba gösterip bahçeyi seyretmekten vazgeçerek bakışlarımızı camda toplayabiliriz. O zaman bahçe gözümüzden kaybolur, ancak cama yapışmış gibi duran bazı karışık renk lekeleri görürüz. Demek oluyor ki, bahçeyi görmekle pencerenin camını görmek birbiriyle uzlaşmayan iki işlem; biri öbürünü olanaksızlaştırıyor ve ikisi farklı göz ayarları gerektiriyor."

Bu örnekten herkes kendisi için bir anlam çıkarabilir... Zihinsel genişletirmenin önüne ancak böyle geçilir.

M. Şefik ÖNCÜ

amedrojakurd@gmail.com

DÎ DÎROKA ME YA NÊZÎK DE TEVGERA DEMOKRATÊN ŞOREŞGER (1)*

Kevneşopa Tevgera Demokratên Şoreşger

Ev demek e ku tu li ser hev e-nameyeyan ji min re dişîni, di her yekê de pirsên ku min qe texmîn ne dikirin bi heyecanek mezin dipirsî. Ji nameyên te diyar e ku tu bi bersivên min neqail î. Lazim e ez li xwe muqir bêm ku min heta niha raste rast bersiva tu pirsê te neda. Ez li derûdora pirsan diçûm û dihatim ji bersivdanek serwest her dîr bûm.

Tu di nameya xwe ya dawiyê de bi şeweyek tehditkar dibêji; heger em şaşiyên we dubare bikin, mesûl hun in, em ê bi bestika we bigrin...paşê gazina ji me nekin !. Rastî ev e ku mirov kare ji mafek xwe feragat bike lê nabe ji berpirsiyari û wazîfeyên xwe bireve. Te bi wan gotinên xwe ev rastîya ku bi mehan e min dixwest ez wê jibîr bikim, wê tune hesab bikim, carek din anî bîra min.

Tu dipirsî bê em kî bûn, me çî dixwest û me bo wan daxwaz û erkên xwe çî kir. Helbet bersiva van pirsên te hinekî ji bi mihaseba dîroka me ve girêdayî ye. Mixabin mihasebeyek weha nehatiye kirin û nehewceyî gotinê ye ku gellek zehmet e ji. Bêgûman zehmet be ji, divê mihasebeyek bê kirin û mebesta mihasebê ne rûspîkirin û ne ji rûşekirina kesekî be. Mihasebe divê ji bo; em şaşî û kêmasiyên xwe nas bikin sebebê rewşa xwe ya têkçûyî derxin holê, dîroka xwe bi qencî û şaşiyên wê - lê rast- bo nişên nû ber biçav bikin, da ku hun karibin ji tecruba me dersan derxin, pîr hindik hesab bikin bê di vê tekoşîna pîroz de çî li pêşîya we ye.

Ez bi xwe karim mihaseba xwe bikim, tiştê min dîtiye, ez bûme şahid ragihînim te, lê mumkine têgihêştinên min kê, zêde an jî şaş

bin. Bo vê yekê lazim e tu peyvendiye me deynî aliyekî û ji kanalên cuda ji xwe re agahîyan berhev bikî û a herî rast jî li belgeyan bigerî. Tu zanî ferqek mezyin di navbera rojhilatîya û rojavayîya heye. Dema rojavayîyek behsa jîyan û bîranînên xwe dike bi asanî û bi dilek vekirî kare hemû xusûsiyetên xwe ên xerab, qusûr û şaşiyên xwe heta sucên xwe berbiçav bike. Lê rojhilatî hezar çivan didin xwe ku qusûrên xwe veşêrin.

Bi qenaeta min ên ku nikaribe li dîroka xwe bizivire, li paş xwe nenêre, şaşî û jarîyên xwe tevî sebebên wan dernexe holê, ê nikaribe bo pêşerojê xetek kêmrisk, zelal û bikêrhatî destnîşan bike.

Em dizanin ku dîroka me ya siyasî, ya nêzik di destpêka salên 1960 de dest pê dike. Lê nişê me di nîveka salên 1970yî de ket nava Tevgera neteweyî. Rêxistina yekê a dîroka me ya nêzik TKDP (Turkiye Kurdistan Demokrat Partisi-Partiya Demokrat Kurdistanî Tirkîye) ye û di 11-ê Tirmeha (Temûz) sala 1965 an de ji aliyê Seîd Elçî û hevalên wî hatiye damezrandin. Dîsa di 27-ê Hezîrana 1970 de bi navê T-KDP (Turkiyede Kurdistan Demokrat Partisi-Partî Demokratî Kurdistanî Tirkîyê) partiyek din ji aliyê Dr.Şivan (Seîd Kirmizitoprak) û hevalên wî tê damezrandin. Hin belge û agahiyên ji devê şahidên wê demê diyar dikin ku kar û xebatên van herdu Partîyan hetta rêxistinên wan ên herêmî car carna di nava hevde ne. Bi kêmasî navê kadroyekî tê zanîn ku di heman demê de di herdu Partîyan de jî di dereca bilind de berpirs e. Mumkin e ku di nava endaman de jî ên ku endamê herduya bûne hene.

Di hin belgeyên rêxistinên ji kevneşopa me tî, dîroka me bi T -

KDP (Partî Demokratî Kurdistanê li Tirkîyeyê) ve tê girêdan. Lê di vê girêdanê de verziyonên ji hev cuda hene. Hin Tevgera me berde wama T-KDPa Dr.Şivan dibînin hin berde wama T-KDPa ku cara duduya ji aliyê hin hevalê Dr.Şivan hatiye damezrandin, dibînin. Programa KÎPê destnîşan dike ku T-KDP cara duduyan di sala 1973yan de hatiye damezrandin. Di destûr û programa PDK-T ê de hatiye nivisandin ku Nizamnameya navxwe a Partî Demokratî Kurdistanî li Tirkîyê di civîna 8.an a Komîta Merkezî hatiye qebûl kirin û bi vî hawayî xwe wek berde wama PDK-T a Dr. Şivan dibîne.

KIPa (Kurdistan Îşçi Partîsî) ku bi navguhertina T-KDPê derketiya qada siyasî, di programa xwe de xwe berde wamiya hemû tekoşinên li Kurdistanê hatine meşandin dibîne û dibêje; " dewama tekoşîna xelkê me a ku di qonaxa dîrokê de hatiye dayîn û ev tekoşîna niha qon-

axa berpêşî wan tekoşîna ye".

Disa KIP di programa xwe de peyvendiyan xwe ên bi rêxistinên berîya xwe ve weha destnîşan dike;" Xelkê me, ji pelçiqandinên mêtîngehvan û emperyalîstan, ji tevgerên şoreşîya cihanê û ji têkoşînên borî gelek dersan derêxist û ji bo serketinê bi peywîstiya xebatek rexistinî bawer anî. Ji ber vê çendê, ronakên welatperwer ên ku digotin em bi Marksîzm-Lenîzîzmê bawer in, saziya partiyek nû peywîst ditin. Lewra P.D.K. (Partî Demokratîk Kurdistan- a bi serokatîya Seîd Elçî-m.ş.o) ya kevn êdî ji bo meşandina têkoşînê taqeta xwe wînda kiribû. Li ser vê yekê Partî Demokratîk Kurdistan Li Tirkîyê (PDK-T - a bi serokatîya Dr.Şivan - m.ş.o) damezrandin. PDK-T ji PDK (a bi serokatîya Seîd Elçî-mşo-) pêşvêrûyîtir bû. Serekên vê partiyê (PDK-T) tevî ku bi Marksîzm-Lenîzîzmê bawerîya xwe diyar dikirin ji, lê di esasê xwe da xwedî karekterek bûrjwazîyên piçûk bûn. Ji xwe jîyana vê partiyê gelek dom nekir. Piştî 12 Adarê karbidestên partiyê hinek jê derbasî Kurdistanê Iraqe bûn, piştê li wê derê hin ji wan, ji aliyên Barzanîyan wa hatin kuştin . Li ser vê yekê xebata partiyê rawestîya. Di sala 1972an da

karbidestên hundir komcivînek pêk anîn û partiyê resmen belav kirin(2).

KIP di Programa xwe de xwe berdewamiya Partiyek ku di sala 1973 de hatiye damezrandin dibîne. Program weha dibêje; " Heta sala 1973an li Kurdistanê Tirkîyê bi tenê PDK (a Seîd Elçî-mşo-) hebû. Di sala 1973an da sosyalîstên Kurdistanê ji bo pêşengi kirina şorişê xelkê ya netewîya demokratîk, partiya çîna karker damezrandin. Disa bi navê PDK-T partiya me ya îro danîn . Qonaxa çêbûn û pêşketina vê partiyê têkoşînek dijwar dîtîye" .

Program û rapora siyasî a Partiya Pêşeng a Karkerî Kurdistanê(PPKK) ku berdewam an parçeyek ji KÎPê ye, li ser vê yekê radiwestin. Di Programa Pêşengê de tenê tê dest nîşan kirin ku T-KDP di 22-ê Nîsana 1975an de hatiye damezrandin û bi navguhertinê bûye KÎP.

Agahiyên berfirehtir di rapora siyasî a Kongreya 1983 a Pêşengê de de hene. Di raporê de weha tê gotin:" Partiya me di Kongreya sala 1975 an a ku li Kela Wanê pêk hat, careka din bi navê T-KDPê hat damezrandin. Esasen xebatên damezrandina Partiyê di sala 1973an de dest pê kiribûn.

Welatperwerên di nava Partiyê de (T-KDP a Dr.Şivan) cih girtibûn, piştî belavbûnê di nava Têvgerên cihê de cih girtibûn, damezrêrên Partîya me kesên ji nava T-KDP a Dr.Şivan dihatin(3)

Bawerîya min a şexsî ev e ku di navbera îdamkirina Dr. Şivan (Seîd Kirmizitoprak), Çeko (Hikmet Buluttekin) û Brûsk (Hasan Yikmiş), (Çileyê pêşin,1971) û civîn an komcivîna Wanê (Nîsan,1975) de bi taybetî li hundirê welat çî xebatên partiyê çê nebûne, organên wê ji hev ketine, çî diyardeyên ku hebûna peyvendiyan navbera organ, berpîrs û endamên partiyê jî nînin. Agahiyên hin berpîrsên wê demê û Programa KÎPê jî wê yekê teyîd dikin.Tiştê tê zanîn ev e ku ji partiya Dr.Şivan tenê yek endamê Komîta Merkezî, Kurdo (Omer Çetin) xebata xwe ya siyasî di T-KDPa nû de domandiye. Disa damezrêner û endamek dinê ê KM a Partiya Dr.Şivan, O.Aydin li gel di çend hevdûdîtînan de amade ye jî, jin hin sebebên ne di destpêkê de lê di sala 1977an de tevî Partiyê dibe. Disa ji endamê KM a Partiya Dr.Şivan, R.K. jî paşê tevî xebata PDK-Ta nû dibe. Dr.Şivan di destnivîsa xwe a ku paraztîna wan ya bûyera kuştina Seîd Elçî de,

dinivîsîne ku Komîta Merkezî a T-KDPê ji 17 kesan pêk tê. Yanî ji 17 endamên KM a T-KDPê tenê Kurdo dibe demeznêrê T-KDPa nû.

Ne veşartî ye ku birêvebirên T-KDPa Dr.Şivan û herweha hin kadroyên nêzî birêvebrîyê, piştî bûyera Seîdan derketine dervayî welat. Hem di rojnivîsên Soro (Nazmî Balkaş) û hem jî ên Necmeddîn Buyukkaya (Neco) îşaretên lêgerînên di nava grûbeka teng ji hevalên Dr.Şivan, tèn dîtîn. Li gora rojnivîsên wan piştî bûyera Seîdan peywendiyên di navbera Kurdo, Soro, Cûdî (Omer Ozsokmenler) û Necmeddîn dom kirine. Kurdo û Neco di payîza 1972an de derdikevin Ewropayê, Soro jî li Lubnanê û Sûrîyeyê dimîne. Di 02.04.1974an de Kurdo û Neco vedigerin Şamê, Sorû û Cûdî jî li wê ne.

Dişa ji van rojnivîsan tê fam kirin ku wan di nava xwe de li ser Programeka nû li hev kirîye û amadeyîyên çapkirina wê dikin. Neco di rojnivîsa xwe ya 26.06.1973 (3) de dinivîsîne; pirtûk bi daktîloyê tê nivisandin. Mumkine ku ev Program be, lê di rojnivîsa xwe ya di 13.04.1974an de jî dinivîsîne ku ew Program û destûrê bi daktîloyê dinivîsîne. Dişa di 01.05.1974an de jî dinivîsîne ku wan ew bo çapê daye çapxaneyekê. Heger PDK-T cara duduyan di sala 1973 de hatibe damezrandin, lazim e li dervayî welat hatibe avakirin. Tê zanîn ku di 1973ab de ji aktîvisatn Kurdo û Neco li Ewropayê, Soro jî li Rojhilata Navîn e. Divê hevdûdîtina wan ne rehet be. Heger werê be jî dûrî aqila ye ku Komîta Merkezî di nava salekê de heşt caran civîya be. Îhtîmalek dimîne ku civîna ku di Destûr û Programa T-KDPê(a 1973yan) de jê re civîna 8.an tê gotin bi mebesta xweberdewama PDK-T ya Dr.Şivan, dîtîne be. Heger weha be jî ev car agahiyên di Programa KÎPê de ên li ser fesihkirin û jinûva avakirina PDK-Tê ne rast in. Nabe ku hem Partiyek hatibe fesih kirin û hem jî civînên Komîta Merkezî dom bikin.

Bêgûman ihtîmala rastîya li dervayî welat û bi Froramek nû jinûva damezrandina PDK-Tê mezin e. Lê

Partî nefonksîyonel e, peywendiyên wê bi hundir nîne. Esasen an reorganîzasyona Partiyê an jî -cara sisêya- jinûva avakirina wê piştî vegera Kurdo (O.Ç), Soro, Necmeddîn Buyukkaya a welat e. Ev jî piştî efûya giştî a sala 1974 e. Neco dinivîsîne ku ew di Sibata 1975an de vegeriyaye welat. Omer Çetîn jî di ifadeya xwe ya piştî girtina xwe dibêje ew di Îlona 1974an de vegeriyaye. Ji rojnivîsên Soro û hin agahiyên diyar e ku Soro piştî vegerê an qe nakeve nav lêgerînên siyasî an jî bêdîl e.

Agahiyên bidestketî îşaretî girîngiya civîna Wanê dikin. Cihê wê li gora destûra Partiyê çî dibe bira bibe, ev civîn jî bo xebatên vê Tevgerê de dibe destpêkeka nû. Lê bi bawerîya min di Programa Pêşengê de zorlêkirinek heye ku bo îspata çepîtîya Partiyê, roja civîna reoragnîzekirin an jî damezrandina Partiyê 22-ê Nisanê tê destnîşan kirin, ku ew roj rojçêbûna Lenin e. Dişa Programa KÎP, PDK-T a ku di 1973yan de hatiye dawezrandin, wek partîya çîna karker binav dike,

Ne veşartî ye ku birêvebirên T-KDPa Dr.Şivan û herweha hin kadroyên nêzî birêvebrîyê, piştî bûyera Seîdan derketine dervayî welat. Hem di rojnivîsên Soro (Nazmî Balkaş) û hem jî ên Necmeddîn Buyukkaya (Neco) îşaretên lêgerînên di nava grûbeka teng ji hevalên Dr.Şivan, tèn dîtîn.

Bi bawerîya min ev jî zorlêkirin e û ji heqîqetê dûr e. KÎP Partiya Dr.Şivan ji a Seîd Elçî pêşverûtir, lê wê wek Partiyek burjuvayê biçûk dibîne. Bo vê yekê jî xwe neberdewama wê lê berdewa Partiyek bi eynî navî û di sala 1973an de lê ji aliyê sosyalîstên Kurdistan hatiye damezrandin, dibîne. Di qenaeta min de sebebê van zorlêkirinan ev e ku ev Program ne di 1975an de bileks di demek ku êdî grûb û rêxistinên Kurdistan Bakur di wê îddiyê de bûn ku her yek jî wan jî ên din sosoyalsîtir e û berîya herkesî ew bûye sosyalîst.

Herweha Tê zanîn ku hin hevalên Dr.Şivan grûba bi navê Rizgarî, hin hevalên wî paşê Kawa yê avakirin û hin hevalên wî jî bêyî ku sebebên xwe diyar bikin dev ji siyasîyê berdan. Yanî ji hevalên wî ên endamê Komîta Merkezî yek û çar- pênc jî kadro di reorganîzekirina PDK-T a nû de xwedî însiyatîf an dameznêr in.

Ez bi xwe nebûme şahid ku ji bilî tekoşer û kurdperwerê navdar îdolê ciwaniya me Muhterem Biçimli, rêvebir û kadroyek payebilind ê vê partiyê raste rast û eşkere li Dr.Şivan xwedî derketiye. Dişa ez bi xwe pê nehesîyame ku rojekê PDK-, T KÎP an jî Pêşeng li Dr.Şivan xwedî derketiye, di derbarê bûyera kuştina Seîd Elçî û îdamkirina Dr. Şivan daxuyanîyek dabe û di nava Tevgerê de agahiyek, helwestek fermî belav kiribe. Herweha ne hatiye dîtîn û bihistin ku vê Tevgerê serokê partîya xwe bibiraniye, ew û tekoşîna wî bi kadro, endam û hevalbendên xwe daye nas kirin.

Lê ez zanim ku rêxistinên dervayî me ji me re digotîn şivanî û gellek caran bûme şahid ku me jî gotiye; em ne şivanî ne. Min cara yekê wênayek Dr.Şivan piştî darbeya eskerî li Ewropayê dîtîye. Dişa em bi derengî jî pirtûka Kalemimden Sayfalar (Rûpelên ji qelama min) pêhesîyan ku di nava rêvebirên partiyê de bi dîtînen xwe yên taybetî, bi hewldanên xwe ê bi mebesta zelalkirina bûyera Dr.Şivan û herweha bi şeklê jîyan û şoreşgeriya xwe tekoşerê navdar Necmeddîn Buyukkaya nêzî perspektîvên Dr.Şivan bûye. Ew jî di

1977an de ji Partiyê vedikete.

Li vir tiştek dinê ku bal dikşîne heye. Li gel di nava dameznêrên Rizgarî û Kawayê de jê hevalên Dr.Şivan ên nêzik û berpîrsê dema xwe hene, kes ji van herdu grûban re nabêje şivanî.

Ez bi xwe di havîna 1976an de ji hebûna PDK-T a ku jê re şivanî dihate gotin haydar bûm û di demeka ku haziraya Programek nû a bi navek nû dihate kirin, di Sibata sala 1977an de bûm endamê PDK-T (Partî Demokratî Kurdistan li Tirkîyê).

Bi qasî dizanim demek kurt piştî ku ez ketim nava partiyê, navê partiyê bi biryara Komîta Merkezî hat guhertin û bû Partiya Şoreşa Neteweyî a Kurdistanê. Lê ev nav qe nehat bikaranîn. Paşê di dawîya 1977an de navê partiyê dişa bi biryara Komîta Merkezî bû Partî Karkerî Kurdistan (PKK-KIP) û programek nû a ku tê de Serxwebûn wek erk, Şoreşa neteweyî a gel wek stratejî û li gel şeklê din ê xebatê şerê çekdarî ji wek merehala dawî a tekoşinê hatin dest nîşan kirin. Bi qenaeta min ev program û perspektîfên ve Partiyê li Kurdistanê bakur destpêka siyasetek nûjen û -li gora demê-vîzyonek modarn bû. KIP yekemîn partî bû ku stratejîya xwe li ser hevkarîya çîn û kategoriyên neteweyî danî, serxwebûn û yekîtîya Kurdistanê ji xwe re kir armanca dawî û şerê çekdarî jî şerek meşrû û taînkêr diyar kir.

Bir û baweriyên partiyê di demek kurt de bi taybetî li

Diyarbakirê di nava xwendekar û rewşenbiran de bû sebebê elaqeyek mezin. Cihgirtina xwendekarên Unîversîteyê û ên xwendina bilind a di nava partiyê de, enerjî û dinamîzmek bêhesab da partiyê. Li gellek bajarên Kurdistanê û li hin bajarên Tirkîyeyê bi hezaran kes li dora stratejîya partiyê civiyan. Bi bawerîya min kadroyên partiyê êdî nikaribûn enerjî û dinamîzma vi nişê nû qanalîzeyê nava xebata partiyê bikiranan. Dişa beşdarbûna xwendekarên Unîversîteyê, guhertina konjuktura siyasî Partî mecbûr kir ku nav, Programa û metodên xebata xwe bugherîne.

Belkî tam ji van sebaran di 28-ê Îlona 1977an de DDKD (Devrimci Demokratik Kultur Dernegi-Komela Şoreşger Demokratik ya Kulturî) wek rêxistina ciwanan lê bi biyara partiyê û ji aliyê kadroyên raste rast dişa ji merkeza partiyê hatibûn binav kirin, hat damezrandin. Li gel DDKD rêxistinek demokratîk û legal bû ji serxwebûn diparast, bêyî ku fikara bike, siyaseta Partiyê ji xwe re dikir rêber. Piştî DDKD ava bû, bo temamê Tevgerê ev nav derket pêş, êdî gotina şivanî jî ji aliyê tu kesî nema hat bikaranîn.

DDKD di demek kurt de li gelek bajarên bakurê welatê me, li hin bajarên rojavayê Tirkîyeyê ên ku xwendekarên kurd lê diçûn Zanîngehan û herweha li bajarên wek Konyayê ku kurd li wê berîya sedasalan hatine bicîh kirin, komel vekir, grûbên xebatê ava kir. Hinek ji ber îlegalîteyê lê hinek ji jiber xebat û zûberfirehbûna DDKDê ji

bilî endamên partiyê û belkî kadirên tevgerên din haya tu kesî ji hebûna partiyê çê nedibû. Heger bêgotin Tevgera ku di legalê de xwe Tevgera Demokratî Şoreşger binav dikir di nava pênc şeş salan de li bakurê Kurdistanê bû Tevgerê serek e, yeka herî bihêz û berfireh ê naşas be. Lê di demeka(1978) ku Partî ewqas bihêzbû apoyî rabûn bi navê Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) ê partiyek avakirin. Herhal em nema li navê xwe jî xwedî derketin. Di salên pêş de êdî navê KIP(Kurdistan İşçi Partisi)-DDKD hat bikaranîn. Ev yek heta 1983 dom kir, Ji 1983 pê ve PPKK(Pêşeng) jî -ji nava-KÎPê derket û kadro û endamên vêkevneşopê di nava KÎP û Pêşengê de xebata xwe domandin.

Helbet program, destûr û -kêmbin ji- belgeyên ve Tevgerê, weşanên wê ên bi navê Pêşeng bo Şoreş, Devrimci Demokrat Gençlik, Armanca, Jîna Nû, Medya Guneşî, (Tîrêj) û gellek broşurên ji aliyê ramanî ve karibin di derheqê perspektîvên siyasî ên ve Tevgerê de, agahiyên berfireh bidin me hê hene û bi xwendina wan, tê karibî bighêji qenaetek tevayî. Lê bo min jî destnîşan kirin zehmet e, bê kar û xebata me di kîjan derecê de dihate teqdîr kirin.

Bi qenaeta min ku careka din dîroka ve kevneşopê bê nivisandin lazim e, ne bi armanca îspatkirina îddîayên heta niha hatine kirin, lê bi armanca ronîkirina dîrokê be. Divê em netirsîn û şaşiyên xwe jî berbiçav bikin. Tiştên divê bê zelal kirin; 1) T-KDP a Dr.Şivan kengî û bi çî awayî hat fesih kirin. 2) T-KDP cara duduyan kengî û ji aliyê kê hat damezrandin. 3) Ji aliyê hiçûq û etîka siyasî mafê van kesan hebû ku tenê xwe berde wama kevneşopa Partiya Dr.Şivan bibînin. 4) Heger T-KDP, KÎP û Pêşeng berde wama T-KDP a Dr.Şivan bin, çewa dibe ev Tevger di nava van 35 salan de xwedî li serokê xwe derneketiye.

* Ev nivîs wek nameyan di Kurdişfoyê de hatibû belav kirin.

1. Programa KIP ê
2. Rapora siyasî ya PPKKê
3. Kalemimden Sayfalar, Necmettin Büyükkaya

Av. Baran Vural

amedrojakurd@gmail.com

Kürd Genç ve yakın görevler

Sevgili dostlar bu satırları yazarken adını koymadığım ama yaşanmasından da haz aldığım bir duygu yoğunluğu içerisindeyim, ilk defa böyle hoş bir duyguyla yazı yazıyorum; kimbilir, belki de ilk olduğu için adını koyamıyorum bu duygunun. Ama şunu iyi biliyorum ki hem Kürt-Genç hem de Roja Kurd organizasyonu içerisinde olmak çok güzel ve onur verici bir durum. Ben bu duygu yoğunluğu içerisinde hem Kürt-Genç Derneği'ne hem de Roja Kurd Dergisi'ne hoş geldiniz, güzel duygular getirdiniz diyorum.

Sevgili okurlar, dergimizin ilk sayısında yazmış olduğum bu yazımda Cıwan-Kurd Derneği ile ilgili görüşlerimi, dileklerimi ve dernek olarak hedeflerimizi yazarak ortaya koymak istiyorum. Bilindiği üzere Kasım 2006 tarihinde yapılan Devrimci Demokratlar Meclis Toplantısında,

bir dahaki toplantıya kadar -yani 17-18 Mart 2007 tarihine kadar- iki önemli hedef ortaya konuldu ve bu hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik kararlar alındı. Bu kararlar, gençliğin yaşamını, ideallerini baz alan ve gençliğin yurt-severlik noktasında duyarlı olmasını kendine hedef seçen bir derneğin kurulması ve Kürt ulusal hareketine odaklı her kesimi ilgilendiren Kürtçe ve Türkçe dili olan bir siyasal, kültürel dergi çıkarılması idi. Yapılan yoğun ve özverili çalışmalar sonucunda bugün baktığımızda kurmuş olduğumuz derneğimiz ve yayınlamış olduğumuz elinizdeki dergimiz var ve biz bunun mutluluğunu haklı gururunu yaşıyoruz, yaşıyoruz. Ben, yukarıda da belirttiğim gibi bu yazımda Kürt-Genç Derneği'mize ilişkin görüşlerimi daha doğrusu ilerisi için hedeflerimizi ortaya koymak istiyorum;

KÜRT-GENÇ

Kürt Demokratik Gençlik Derneği; Herhangi bir ırksal, felsefi ve ideolojik, cins, renk ve statü ayrımcılığı yapmadan temelde humaniter ve demokratik anlayışı pratikleştirmek amacıyla; Türkiye coğrafyası içinde yaşayan Kürt gençlerinin toplumsal demokratik hakları çerçevesinde örgütlenmeleri için kurulmuş bir gençlik örgütüdür. Öncelikle dernek olarak gençliğin önündeki sorunları tespit etmemiz gerektiği kanaatindeyim. Bir genç olarak hem de Kürt-Gençli biri olarak önümüzdeki sorunları şöyle sıralayabiliriz;

1-) Gençliğin kavramı, sorunları ve Kürt gençliği,

2-) Kürt ve Kürdistanı mücadelede gençliğin önemi ve görevleri,

3-) Türk devleti, asimilasyoncu politikasını sürdürmek için gençler üzerinde ne tür planlar kuruyor?

4-) Gençliği anlamamız için ne

yapmamız gerekir?

5-) Toplumsal yapı içerisinde gençliğe bakış nasıldır?

6-) Kürt gençliğinin temel sorunlarına bakış,

7-) Göç eden Kürt gençliğinin durumu,

8-) AB'ye üyelik sürecinde genelde Kürtler özelde ise Kürt gençliğinin yeri,

Aslında daha da çoğaltabiliriz bu sorunları; kabul etmek gerekiyor ki sorunlu ve sorumsuz bir hayat süren gençlik kuşağıyız. Peki bunca sorun varken ve önemlisi biz gençler de bu kadar "sorumsuz" bir hayat sürüyor iken, gençliği kuşatıp sık boğaz ederek rotasından saptıran politikalara karşı durmak; hatta bunları çözüp aşmak için Kürt-Genç olarak nasıl bir yol izleyebiliriz, neler yapabiliriz? İşte bu noktada amaçlarımızı, hedeflerimizi tespit etmemiz gerektiğini düşünüyorum. Bu sebeple Kürt-Genç olarak amaçlarımız, hedeflerimiz ve bunları gerçekleştirmenin yol ve yöntemleri şunlar olmalı;

HEDEFLERİMİZ VE BUNUN YOLLARI:

Dernek çalışmalarımız "tek boyutlu" değil, "çok boyutlu ve çok yönlü" olmalıdır. Çünkü önümüze, bir gençlik hareketinin yaratılması ve buna bağlı olarak da gençliğin merkezi ve kitlesel örgütünü yaratma hedefini koyuyoruz. Bu öyle böyle değil, büyük ve önemli bir iddia ve her şeyden önemlisi büyük bir sorumluluktur. Bunun altından kalkabilmek için çalışmalarımızı birkaç koldan, -o da dar ve biçimsel bir biçimde yürütülen değil, çok yönlü ve kitlelerin ihtiyaçlarına yanıt verebilecek tarzda yapabilmemiz gerekiyor. Geniş gençlik kitlelerinin ihtiyaçlarına ve özelemlerine bakmazsak, bunları yok sayıp üzerinden atlarsak boşluğa düşeriz.

Akademik-Demokratik Dinamikler:

Bu çalışmalarımız öncelikle üniversite ve liselerdeki nitelikli yeteneklerin örgütlenmesini hedef almalıdır. Beraberinde de üniver-

site ve liselerdeki demokrat ve ilerici akademisyen ve öğretmenlere gidilerek hem daha ileriden bir ilişki kurulmalı hem de birlikte bilimsel, felsefi, sanatsal üretimde bulunabilmenin olanakları aranmalıdır. Öğrenciler, akademisyenler ve öğretmenler bugün bilimsel, felsefi ve sanatsal üretimlerini değerlendirememekten veya bu tarzda çalışmalar yapamamaktan şikayetçidirler. Küçük küçük topluluklar kurulmakta, internet üzerinden web siteleri ve e-mail listeleri aracılığıyla tartışma ortamları oluşturularak, üretimlerini gün yüzüne çıkarma arayışındadırlar. Sayılarına baktığımızda hiç de az değildirler. Bir çoğunu da bir araya getiren etmen öncelikle yurtseverlik bilinci, sonrasında bilim, teknoloji, felsefe ve kültür-sanata duyulan ilgi ve merak. İçlerinde hiç de azımsanmayacak sayıda ilerici-demokrat aydınlar vardır.

Biz neden kanallar yaratarak

bu kesimleri toplama yönünde adım atarak ilerici demokrat aydınlanma içeriğinde çalışmalar yapmayalım? Neden bu kesimler üretimlerini bizimle birlikte yapmasınlar ve kendilerini neden bizim açtığımız kanallarda ifade etmesinler...

Bu düzeyde bir çalışma yapabilmek ise hiç kuşkusuz özel bir yoğunlaşmayı ve uzmanlaşmayı gerektiriyor. Çünkü bu "yapılırsa iyi olur" dediğimiz bir konu değil, stratejik yönelimlerimiz içinde olan bir konudur. Dolayısıyla da işlerin gelişigüzel ve "uyarına gelirse" bir biçimde yürütülmesinin önüne geçilecektir.

Bu doğrultuda ilk adım olarak bu alana yönelik temel-merkezi bir komite kurulmalıdır. Bu komite çalışmalarını merkezi ve profesyonel bir düzlemde yürütmelidir. Komite yakın ve uzak vadede hedefler koyarak çalışmalarına başlamalıdır. Bu alana

yönelik hedefler ve nelerin nasıl yapılacağı konusunda komitemiz tüm dernek güçlerimize, komite ve alanlara çok yakın bir zaman içinde bir bilgilendirme sunmalı ve komite, alan ve kimi üyelere görevlendirmelerde bulunmalıdır. Alanlarda-illerde bu doğrultuda yapılacak çalışmalar komitemizin derneğimize sunacağı perspektif ve hedeflendirmeler dolayısıyla yürütülmeli ve özel bir gündem olması anlamıyla alanlarda yapılan çalışmalar merkezi olarak denetlenmelidir.

Mesleksel Temeldeki Dinamikler:

Çalışmalarımızın özel-yakın hedefi ise işçi-emekçi gençlik olmalıdır. Özellikle asgari ücretli büyük bir potansiyel var; bu düşük ücretliler ordusu giderek büyüyor ve daha çok gençliğe dayalıdır. Dolayısıyla da bu alan ve kesimlerde yürüteceğimiz çalışmaların diğer çalışmalarımızla ve hedeflerimizle bağını daha direkt kurmalı ve aralarında organik bir bütünlük sağlamalıyız. Odalarla ve sendikalarla; sivil demokratik kurum ve derneklerle ilişkilerimiz olmalı. Beraberinde emekçi memurlarımızla ortak çalışmalar yürütmeliyiz. Bu anlamdaki çalışmalarımız ve ilişkilerimiz bu alanlarda bulunan veya temas halinde olabilen üyelerimizle birlikte yürütülmelidir.

Kürt Gençliği:

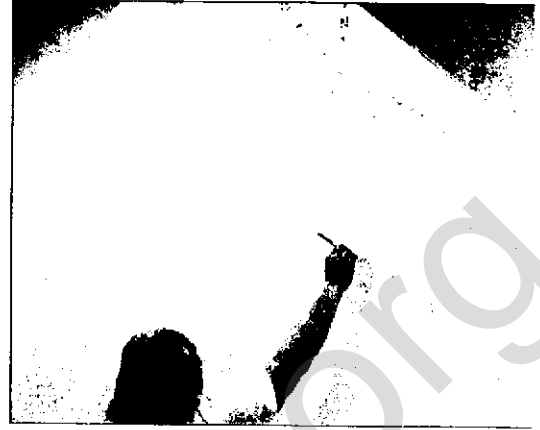
Kürt gençliği hem demokratik mücadele potansiyeli hem de ulusal ihtiyaç ve özlemlerin devrimci savaşım düzleminde ifadesi anlamıyla güçlü savaşımçı damarlara sahiptir. Üniversiteye gelen Kürt gençlerinin politikayla ilgilenmeleri ve mücadele içerisinde olmaları, şimdiye kadar daha çok diğer siyasal akımlar (DTP v.b.) içerisinde olmaktadır. Ancak belli bir zamandan sonra - özellikle 2001 ve sonrası- bu akımlar içerisinde aranılan bulunamamakta ve hızla buralardan çıkılmaktadır. Özellikle bölge üniversitelerimizdeki siyasal mücadele hızının nerdeyse durma noktasına

gelmesi bu durumun bariz örneğidir. Liselerdeki Kürt gençleri ise üniversitelerdekinden farklı olarak örgütsüzdürler, ancak mücadeleye çok daha yatkın ve atiktirler. Üniversitelerde, emekçi semtlerinde yığılan Kürt gençliği, enerjisini akıtacak ulus bilincine sahip bir kanal bulamamaktadır. Bu anlamıyla düzene dönüş baş döndürücü bir hızda olmaktadır. Ardından da çürüme ve çözülme sürecine girilmektedir.

Metropollerde birçok emekçi Kürt genci işsizdir. Kürt ve Kürdistani anlamda ulusal varoluştan gitgide uzaklaşanlar ise uyuşturucu, fuhuş ve kapkaç batağı içindedirler.

Buradan sonuç ve görev çıkartması gereken asıl güçler bizleriz. Kürt gençliğinin düzen karşıtı ve demokratik mücadelesine adres olabilmeliyiz. Kürt gençliğine yaklaşımda sorunu özellikle ulus temelinde ele almalıyız. Üniversitel-

Geniş gençlik kitlelerinin ihtiyaçlarına ve özlemlerine bakmazsak, bunları yok sayıp üzerinden atlarsak başluğa düşeriz. Ayrıca Kürt gençliğinin düzen karşıtı ve demokratik mücadelesine adres olabilmeliyiz Kürt gençliğine yaklaşımda sorunu özellikle ulus temelinde ele almalıyız ki başarı olsun

erde, liselerde ve emekçi semtlerinde yapacağımız çalışmalarda ulus bilincini, işsizlik ve demokratik mücadele halkasını kavramalıyız. Çalışmalarımızda önceliği diğer siyasal akımlara tepki duyan ve belli bir arayış içinde olan kesimlere vermeliyiz.

Eğitim ve Diğer Aktiviteler

Buradan hareketle bulunduğumuz alanlarda Kürt gençliğinin sorunlarını masaya yatıran panel ve seminerler düzenlemeliyiz. Üniversitelerde açık kürsüler ve forumlar düzenleyerek, sınıfsal-siyasal görüşlerimizi ifade edebilmemizin zeminini yaratmalıyız. Kampanya çalışmalarımız dolayısıyla temel ara hedeflerimizden birisi, Kürdistan tarihini araştırmak, anlamak ve Kürt gençliğinin Kürdistan mücadelesindeki sorumluluklarını tespit etmek olabilir, olmalıdır.

Açıkçası çok zor bir süreç ve görevler bizleri bekliyor. Ama ben inanıyorum ki, Kürt-Genç bu zorluğun üstesinde gelecek ve görevlerini layıkıyla yerine getirecektir. Kürt gençliği güçlü savaşımçı damarlara sahiptir. Bu güçlü savaşçı ruhumuzu tarihten, ezilmişlikten, parçalanmışlıktan, yıllardır süren asimilasyon politikalarından ve bunlara karşı olan tepkimizden, mücadelemizden almaktayız. Tabi bu gücü hala kendimizde görüyorsak, bize bu bayrağı devreden ve taşıma gücünü veren devrimci demokrat ağabeylerimizi, ablalarımızı unutmamalı ve onlara minnettar olduğumuzu da belirtmeliyim.

Nuran YILMAZ
CIWAN KURD
Genel Başkanı

amedrojakurd@gmail.com

KADIN SIYASATI

örgütlenme

Genel olarak dünyada kadın sorunu dendiğinde, kadınların sosyal siyasal ve fiziksel bakımdan eşitsizliği akla gelmektedir. Dünyada kadınların durumu gerçekten de budur. Özellikle ekonomik, sosyal ve kültürel bakımdan geri olan ülkelerde bu eşitsizlik çok daha açık olarak görülmektedir. Gelişmiş ülkelerde, insan hakları temelinde bu eşitsizlik kısmen aşılmış gibi görünüyorsa da bu yanıltıcıdır. Gelişmiş demokratik ülkelerde kadınların sosyal ekonomik ve politik süreçlerdeki rollerine bakıldığında, kadın gücünün ve etkinliğinin bu alanlarda çok yetersiz kaldığı rahatlıkla görülebilir.

Bu da özel olarak kadın sorununu, bir dünya, bir insanlık sorunu biçiminde ele almamız ve ona göre çözümler üzerinde yoğunlaşmamız gerektiğini göstermekte.

Oturmuş, kurumlaşmış; görev, iş bölümü ve adil bir cinsiyet politikası henüz hiçbir sistemin tam anlamıyla sıcak bakmadığı global bir anlayıştır. Dolayısıyla, biz kadınların daha çok üzerinde yoğunlaşmasını zorunlu kılan bu sorun, en gelişmiş demokratik ülkelerde bile, sistemlerinin birer etkin parçası olarak oturmuş, kurumlaşmış sosyal ve

politik mekanizmaların değiştirilmeleriyle çözülebilir. Herkesin dikkatini buna çekmek ve çalışmak bu açıdan önemli.

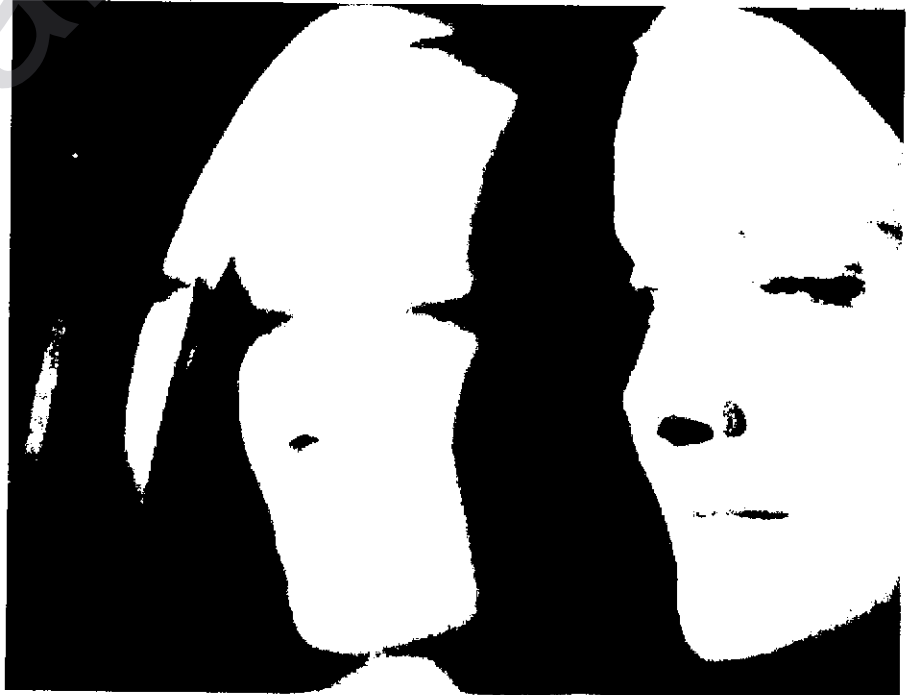
Kürd kadınlarının bu genel değerlendirmenin içindeki özel durumuna daha çok dikkat çekilmeli. Bunu yapmak da bizlerin görevi. Ezilen, ülkeleri sömürgeleştirilen, dil kültür, sosyal ve siyasal hakları ellerinden alınan bir halkın kadınlarının konumu elbet daha dramatiktir. Halkı henüz özgür olmamış kadınların özgürlüğünü savunmak doğal olarak daha zahmetli ve anlamlı bir mücadele biçimidir. Bu açıdan biz Kürd kadınlarının işi çok daha zor ve çok daha genel bir alana hitap etmektedir. Bir yandan halkımızın ulusal demokratik mücadelesine etkin olarak katılmak, görev ve sorumlulukları üstlenmek gibi tarihsel bir durumla karşı karşıyayken, öte yandan, kadın haklarını da pro-

gramlaştırıp ulusal hareketin politik ve dinamik bir bileşeni haline getirmek zorundayız. İşimiz ne yazık ki burada da bitmiyor; bu karmaşık suretçe bizi sarmalayan sorunu dünya kadın sorunu planında ele almak ve genel bir özgürlük alanını anımsatmak da görevlerimiz arasındadır.

Kürd kadınlarının daha başka ağır görev ve sorumlulukları da var: Örgütlenmek.

Kürd kadınları örgütsüzdür. Örgütsüzlük onları her alandan koparıp daha da çok ezilmelerine, sosyal yalıtılmışlıklarına yol açıyor. Toplumsal ve siyasal hatta kültürel kurumlarda kürd kadınının varlığı, rolü ve etkisi yok denecek kadar azdır. Toplumsal geriliğimizin en önemli sorunlarından biri, budur. Kadının içinde olmadığı bir süreç işleyemez; felçli kalır. Kadının emeği, etkin gücü ve yeteneği toplumsal etkinliğe

Halkı henüz özgür olmamış kadınların özgürlüğünü savunmak doğal olarak daha zahmetli ve anlamlı bir mücadele biçimidir. Bu açıdan biz Kürd kadınlarının işi çok daha zor ve çok daha genel bir alana hitap etmektedir

katıldığında, her süreç hayat kazanacaktır; toplumsal ilerlemenin önündeki tıkanıklıklar daha kolay ve hızlı aşılanacaktır. Kadın gücünün bu anlamda belirleyici bir rolü var; ve öncelikle kadın bu gücünün farkında olmalı. Bu gücü göstermenin yolu da, örgütlenmekten geçer. Toplumsal, politik ve kültürel örgütlenmede kadının etkinliği arttıkça, geleceğimizi olumsuz etkileyen ve sosyal sorunları besleyen durumlara bugünden müdahale ederek önlem almak daha olanaklı hale gelir. Tinerici, balıci çocuklar giderek çoğalıyor; her köşe başında gözleri kan çanağına dönmüş, uyusuk ve yilgin çocuklar görüyoruz. Damarlarında ve giderek katılaştan yüreklerinde şiddet ve saldırganlığın ateşi büyüyor. Önü alınamayacak patlamaların habercisi bunlar. Aynı şekilde yoksulluğun, eğitimsizliğin ve sosyal parçalanmışlığın şiddetiyle arada savrulmuş küçük kız çocuklar; ve daha şimdiden uykumuzu kaçıran cinsel istismarın ve o kirli pazarın ucuz, paspaye malları olarak sayıları artarak genişliyor. Yarının manzarası, bir kaos gibi görünüyor. Özellikle biz kadınlar örgütlenip duruma müdahale etmezsek, bu kaosta karşılaşacağımız acı ve çekilecek çile en çok bizim olacaktır.

Kürd siyaset alanı da iç açıcı değil; renksizdir. Daha da acısı, eşsizdir; dolayısıyla sakattır: Çünkü kadın yoktur. Siyasetin son otuz yılının başarısızlığı, kadının siyasetteki yokluğundandır. Kuşkusuz binlerce genç kadın bu süreç içinde "özgürleşme" mücadelesine katıldı; çok bedelleri oldu bunun. Ama daha çok klasik ve asyatik siyaset despotizmi, onları bu arayışta, paramparça etti. Özünde kadınla paylaşılan bir iktidar yoktu; çok kötü kullanıldı. Kadınlarımız bu tarz bir siyasetin güdük ve pasif bir unsuru haline getirildi. Deyim yerindeyse, yağmurdan kaçarken şiddetli bir dolu fırtınasına tutul-

du! Bu hem Kürd siyasetinin hem de Kürd kadınlarının, telafisi çok zor, kayıp yıllarıydı; öyle anılacaktır.

Kurdistan'da, kadın için bu kayıp yıllar, kadının gerçek anlamda bir erk bilincine kavuşmadan siyasete çekildiğini göstermekte. Oysa kadın, özgür kadın, siyasete çekilen değil, siyasete müdahale eden etkin bir unsur olmalı. Bu bilinç edinimi, örgütlenmeyle pekişip güç kazanır. Kadınlar doğal güçlerinin bilinciyle sosyal ve politik örgütlemenin destekleyeceği güçle, egemen siyaset biçimini değiştirebilecekleri gibi, ona daha modern bir disiplin de kazandırabilirler.

Toplumsal, politik ve kültürel örgütlenmede kadının etkinliği arttıkça, geleceğimizi olumsuz etkileyen ve sosyal sorunları Toplumsal, politik ve kültürel örgütlenmede kadının etkinliği arttıkça, geleceğimizi olumsuz etkileyen ve sosyal sorunları

Azad BIŞENG

amedrojakurd@gmail.com

Roja Kurd u refleksên masamedya Kurd

Rojname u Medya Kurdî bi derfetên teknoloji u pêşveçûyînin civakêde roj bi roj dibe pergelek manîpûlasyona xwedî bandor ya zûmreya serdest. Ev bi xwere rojevek gora berjewendiyên grub u sistema tê parastin tîne, bê ku berjewendî, pirsgirêk u pêdiviyên civakê bêziman.

Çanda rojnamegerî u ciwakrexnegerî ya Kurd roj bi roj di be konseptek copî an ji tercûme kirdin u wergera rojeva serdest u roj bi roj ji empiriya xwe dûr dikeve. Çanda lekolinvanî, metod u teyîd kirdin u rastandina rojev u mijaran hingî diçe bê pîvan u misqal dibe. '... tistê ku meriv dinivîse u dixwîne, gellek caran meriv nizani, bi kîjan pîvan, ferazî u hîpoteza xwe wê bi empiriyê biceribîni.'

Rojname u medya ku bê labaratuwar, empirî, kelûmel u kerese xwe ji bijartina mijarên rojeva serdest rizgar nake. Rojeva ku rotaya civak bi kustîna Hîrant Dink, gotarên li ser Kerkûk u bi gotûbêja Hîlmî Aydogdu hati vegûhertin, rêzeve bu rojeva wergerandin, refleks u reaksiyona ronakbîr, rojname u Medya Kurdî. Bi gotinên 'wî çî got, te çî got' bi xwezayî dibe neynîka civaka agresîf, nijad û-kevnperest û bêgûman ewrên drama ku li ser seranserê Kurdistan restir dike û di be geremol.

Gelemperî wûsa xûyeya ku, enerjîya ronakbîrî, rojname u medya Kurdî bi dijî teorî u kopmplotheorîyên tirk mûjil dibe u caran dibe xwedî eynî kontrareaksiyon û krîtîsîzma xwe de ji di be xwedî helwestek ûtopîk. Ew ji tê wê watê ku rota navenda bingeha rexnekirdina Ronakbîr, Rojname u Medya Kurdî ji rojeva serdest ya xwedî geremol tê te îdare kirdin u Medya Kurdî ji navend u rojeva civaka xwe dur dixê. Erk û bando-ra xwe wenda dike.

Gelo kovara ROJA KURD ya ku

20ê Adarê li Amed derdikeve, vê geremolê de wê çikes bi be xwedî krîteriyayên sert û sûrtên zirûf, rews deraw u dergelê civaka Kurdî ya bê bandor? Potansiyela ilmî u zanistîya civakzan u rexnekirdinîya xwe li ser kîjan pîvan u empiriyê biferazîni?

Bi teoriya gelemperî ya civakî de medyakrîtîk an ji rexnekirdî hedi ne wisa faktorek pir girînge nava gellek sîrove, amaje u askere kirin, bêrûpos u bêrûyîn kirina harmonîya civata diyar u xuya de.

Roja Medya ji gere ji Medyakrîtîsmê pêtir civakrîtîzm u civatrexnekirdîya xwe pês de bi be. Wek mînak fasîzm u nijadperestîya ku masamedya krîtîze dike u wek motifek politik antidemokratîk meyl tê te amaje u manifesto kirin, tendens u meyla dirokî ya fenomen u diyardenasîya îzolasyona fasîzm u nijadperestî tê te rûpos u rûyîn kirin.

Wek mînak analîza keseyatî ya pisikolojik ji xwe her tim dipirse; gello çî meriv u kesayetan wisa hesas, bihîzîyar u hestgerm dike ji bo autorîtîzmek îrresyonal u der-aql? Eynî pirs ji felsefa dirokî ji tê te vekolandin: ronakbûn xwe bi masafêlbaziyê vegûhert.

Sedemê manîpûlasyonê bi gellek zanista 'tirse'. Tirs ji di be çeka gistikirin u pasê dibe çeka civak ku hemwelatîyê xwe bi de sosyâlîze kirin. Tirs kesayeta ji bo tistê ku nas neke, ji civakê dûr dixê. Meriv pêtir dikeve bin bandora mekanîzmaparastin ya pêshûkimiyê, sîketin, projeksiyon, înkâr kirin, tabû u wekî din.

Ji ber ku herka înfomasyona Medya Tirk, bi zanebûn ji hîyerarsîek rast ya manîpûlatooren dikeve rojevê, li vir înfomasyon an ji medya tirk dibe 'Stîmulus'(S) yanî fitkirin u teswîq kirina 'Responsên'(R) ku nijadperestî, kustîn u linçkirdinê dikin. Wextê

ku fitkirin(S) bi monopoli u ji devekê bi Responsên(R) xwe re kanalîze di be SR wî wextî pitir funksiyonel di be armanca xwe de. (Wexta Pavlov seyê xweyê labaratuwarde bi Stîmûlansên (S) tîkel u giriftî fitdike lewir yan xew dikeve, yan ji pir agresîf dibe.) Yanî kenalîzekirina înfomasyona rast gere bê te kedexe u sensûr kirin. Werger u duberra kirina înfomasi u kontrareaksiyon ji respondentan har u agresîf dike. Ego'ya zeîf u qels ji direktîf, rêwerz u talimatan re bi tîrsonêki bil mûkabile, bizavek îrrasyonel u deraql de ye u gellek tesîrdare.

Meriv dikari bêje çand ji di be pîsesazî u endûstrîyek wekî yêndin. Keseyatî ji di be cangorîyê vê bandor u hêza anti-demokratîk, fasîzm u nijadperestî.

Ji bo wîya Kovara Roja Kurd, Soresgerên Demokrat, ronakbîr, akademîsyen, hûnermend u rexistinên Kurden Bakur u birevebirên hûkûmeta Federe ya Basûrê Kurdistanê gere nekeve geremol u gerempola manîpûlasyon u refleksên pro's û contra's.

Roja Kurd, civat u Medya Kurd gere nekeve geremola bawerîya îronîk u cynîk ya ku sermirovahî u xwezayê tê ditîn. Ji ber ku sîrovên îronîk bi xwere çandek bêserûberî u kaos tîne. Bêserûberî, kaos u geremol ji dibe helîna nijadperest u fasîzmê.

Wekî her derbiranên çand, medya ji berhemek regez, kevnsop u hezên civakîyê. Lê Medyayê ne mimkûn u gengaze meriv ji derveyê spektrûma faktorên civakî wek aborî, politik, dirokî, perspektîf, nêrîn, raman, regez, pîskolojik u sosyal bibîne.

Kovara Roja Kurd, Civat u Medya Kurd gere dijî monopoli u cihokirdina wesana çapemeniyê be. Medya Kurd gere bi empirî u realîte re rû bi rû be.

Medeni MARSIL

amedrojakurd@gmail.com

Sala 2007ê bêyom dest pêkir. Serokwezîrê Tirkîyeyê û Serokê AKPî RecepTayyib Erdogan bi tehdît û çavtirsandinê mesaja xwe ya sala nû da. Berê got ji xwe pirseka mafxwestina kurdan li Tirkîyeyê tuneye. Pişt re ji got, siyaseta wan a li hember Iraqê/Kurdîstana Iraqê ji siyaseta wan a Yekîtiya Ewrûpayê girîngtir e û di radeya yekem de ye.

Meriv dibêje qey ev sala ku em tê de dijîn dişibe salên salên Sewrê û Lozanê. Salên ku Sewr hatiye îmzakirin û kurd û ermenî derfet bi dest xistine ku dewleta xwe ava bikin û Tirkîye ketiye endîşe û telaşeka wilo ku çawa rê li ber vê yekê bigre. Meclîsa Mebûsan bi dizî dicive. Û hemû dezgehên wê yên siyasî, îdarî, adlî, askerî, kulturî û medyayî ketine nav hewildaneke ku nehlin Kerkuk bikeve nav sinorê Kurdistanê. Di eslê xwe de Kurdistan bûye Kekûk ku ew di dîrokê de hergav pirseka bi êş bûye û belkî yek ji wan sebebên girîngtir e ku Kurdistan hatiye parvekirin. Tu dibêji qey hemû dinya li hev kiriye ku çi dibe bila bibe, Kerkuk bila nekeve destê kurdan. Şîrêkên kurdan yên Baxdatê jî di vî warî de bêdeng in. Ew jî wek tirkan zakonên ku hatine erêkirin ne bi dilê wan e ku bînan realîzekirin; li hember wan laqayîd in, du dil in!

Berpîrsên dewleta tirkîyê weha gaddar û ceberûd in ku ew mafê ku ermenîyan li Sewrê bidestxistibûn, lê li Lozanê nivê wî di dest de ma dixwazin ew jî bi kar neynin û wan di nav sîstemê de asimle bikin û wenda bikin! Yê ku bi dengê bilind li dijî vê siyaseta derdikevin tînan kuştin, Hinkî Dink yek ji wan e. Ew dengê ermenîyan e!

Miletên paşdemayî tu carî tahmula dîtinên cûda nakin, tahmula nav û nasname û kulturê cûda nakin. Ji ber ku navê wî Hink bû,

Kurdistan Kerkûk e, Ermenistan Dink e!

navê rojnameya wî "Agos" bû, ew hat kuştin!

Wek tirkan kurd jî weha ne, ew jî bê tahmûl û bê tlorans in! Em dev ji yên derveyî xwe berdînan ji ber ku em li hember wan hin bi tloranstir in lê li hember hev evqas bê tlorans in ku di qadexek avê de em dikarin hev bifetîsin! Dîroka civaka me û heta dîroka siyasîya me ya nêzik di vî warî de bi nimûneyan dagirtî ne. Ku îro tiqaf di navbera kurdan de tuneye sebebê herî mezin jî ev bêtehamûliya me ya li hember hev e!

Dewletekî bifikire bi peyamên ku ew bi xwe îmze avetiyê binî bawerî pê nayne û tahamul nake ku ermenî di çerçeveya wê peymanê de mafê xwe bi kar bînin. Ji xwe em bahsa

xwe nekin navê me û mafê me di peymanan de jî tuneye; rûh û mêjiyê me dil girtine, mêji di serê me de nehiştine, em bûna biyanîyên xwe, biyanîyên nav û nasname xwe kultur dîroka xwe hebûn û nebûna xwe. Ku weha nebûna ew milyonên ku em bahsa wan dikin ku ew kurd in û li ser axa xwe dijîn hemû di carekê de lingên xwe li erdê xîna dî li Tirkîyeyê zelzeleyek biqewime û dewleta ceberud a Tirk dê di binê zelzeleyê de bimîne. Lê ka! Ancax em xwe bi alt-kimlik ust-kimlikan mijûl bikin! Bi aştiya bê nevarok bixwepînin! Em hin jî sempezyuman li dar dixin ku em dibêjin, "em çi dixwazin!" Piştî evqas salên têkoşînê ku hin jî em tînanê hiştine

û ne ji em kurd man; ev rewşeka wilo ye ku îzaheta vê yekê jî gelek zahmet e.

Nizanim mîletekî wîlo li rûyê dinyayê heye ya na!?

Yên ku ji xwe re gotin Tirk ew bi jenosîda ermenîyan ji holê rakirin, kurdan jî ji qalibê xwe derxistin!

Kurdistan Kerkûk e!

Rast e, peymanek heye lê aktorên wê hatine guhartin. Do ew aktor Ewrûpî û Tirk û Erebb (îzafî) bûn. Îro Amerîkî, Erebb (Şîi-Sunî) û Kurd in. Ev peyman zagona bingehîn a Iraqê ye ku sedî 80 xelqê dengê xwe daye vê zakonê û li gora xala 140 î ya vê zakonê divê di dawîya vê salê de mesela Kerkûkê çareser bibe.

Tirsra tirkan ji vê xalê û bikaranîna wê ye. Ew jî baş zanin ku Kerkûk di nav sînore herêma Kurdistanê de ye û bi referandumê jî dê xelqê vî bajarî bi piranî

biryara xwe erê bikin. Wexta ev xal bi kar bê, dê Sewrê edî realize bibe. Wexta realize bibe jî dê Kurdistan dewlemendtir bibe û ew dewlemendiya wê dê rê veke ku ew ber bi serxwebûnê here, wexta ew serbixwe bibe dê bibe dewleteka dewlemend ya rojhilata navîn û kurdên perçeyê din jî cezb bike. Tirsra tirkan ev e! Dewlet planên xwe li ser 40-50 salê duwerojê dikin ji bona wê ye ku dewleta Tirk ditirse, lê feyda tirsê jî mirinê re tune!

Kerkûk jî bo kurdan, mesela hebûn û nebûnê ye û dîroka wan ya vê 80 salê dawiyê di vî warî de bi nimûneyan dagirtî ye. Yek ji sebebê têkçûna otonomiya salên 70yî ew bû ku Baasa Iraqa ya wê demê peymanana ku bi kurdan re îmze kirbû xalek jî bo çareserkirina Kerkûkê jî hebû lê ew karîna piştî fersend bi dest xist wê xalê bi kar neanî. Lê şert û şîrûtên navxweyî û navneteweyî yê wê demê rê neda ku kurd vî bajarî xwe yê muqeddes tîxin nav sînore otonomiyê.

Lê îro rewş guhartiye. Kurd li

Iraqê xwediyê mafê wilo ne ku bi bi zakona bingehîn hatiye mohrkirin û mesleya Kerkûkê jî bi vê zakonê hatiye destnîşankirin ku çawa çareser bibe. Ev zakon di bin dagirkeriya

Amerîkayê de hatiye erêkirin û Amerîka jî terefekê vêya ye û administrasiyona Amerîka di îmtixanekê de derbas dibe. Ku heq edelat û serwerî di felsefeya Amerîkayê de hebe, divê ew vî heqî jî bo mîletên din jî derbas bibe. Lê siyaseta ne heq û hiqûq e menfeat û berjewendî ye. Di siyaseta de 24 seat jî gelek dirêj e! Hin wext heye lê kurd divê jî vê zakona (yasaya) xala 140î milimekî jî neyên xwarê û nehelin ev zakon îhlal bibe. Dema ev zakon îhlal bibe telefîya wê ne mumkun e divê kurd di vê xalê de bi biryar û îsrar bin!

Tirk heta serê xwe bi Kerkûkê dişînin ji bona wan herî baş ew e ku ew çareseriyekê jî kurdên bakur re peyda bikin. Wext hatiye û derbas dibe ku divê Tirkiye bi tarîxa xwe re rû bi rû be û xelatîyên xwe qebûl bike.

Mesela serokkomarê Tirkiyeyê Ahmed Necdet Sezer ku di demek nêzik de erk û selehiyeta wî ya serokkamarî xelas dibe, divê ew şopekê li pey xwe bêle û bikeve dîroka Tirkiyeyê. Ji xwe dema wî demek wilo bê renk bû ku navê wî jî piştî çendeyekê dê bête jî bîrvekirin. Nizanim qet hatiye bîra Ahmed Necdet Sezer ku ew li ser navê dewleta xwe jî ermenîyan "bexşînê" û jî kurdan jî "lêbûrinê" bixwaze. Ez bawer nakim. Ji ber ku "bexşîn" û "lêbûrin" karê dewletên hiqûqî, hev-dem û demokratîk in. Dewletên ku dixwaze îtibara wê li dinyayê bilind û belav bibe ew vê nefisçûkiyê nîşan didin û xeletîyên xwe yên dîrokî qebûl dikin. Lê ji bona vê yekê jî cesaret medenî lazim e û li Tirkiyeyê cesaretaka wiha yên nîşan bidin qet tunene. Ji xwe vê cesaretê û daxwazê jî Ahmed Necdet Sezer kirin, bêvac e (absurd e), lê zerara wê tune ku meriv bike bîra wî. Belkî berê mirina xwe destê xwe li çoka xwe bixe ku tiştêk weha nekiriye!

Belê dem dema peymanana Sewrê ye. Lê Sewra 2007ê ya Kerkûkê. Ji ber ku di vê salê de Kurdistan Kerkûk e!

em çî dixwazin wê gavê me qibleya xwe tam şaş kiriye.

Ermenî û kurd. Du mîletên ku qedera wan wek hev. Du mîletên cîran, du mîletên kirîvên hev. Ew jî wek kurdan li Tirkiye hene, li Sûriye hene, li Iraqê hene, Iranê hene, Libnanê hene, Karabaxê hene, Azerbeycanê hene, Ewrûpayê belav bûne. Nifusa wan di dema Osmanîyan de 2 milyon û niv bû, beriya cumhuriyet ava bikin milyon û nivê wan jî rûyê erdê rakirin wexta cumhuriyet ava bû nifûsa wan daket 300 hezarî, îro 60 hezar in. Çiqas diçin ber bi wendabûnê ve diçin û wext di alehê wan de ye! Yanî ew bi darê zorê li rûyê Tirkiyeyê jî holê hatin rakirin. Li hember wan qetliam û jenosîd pêk hatin. Ji xwe em ev ê xwe nebêjin, em bi xwe jî nizanin em çend milyon in. Em bê nav û bê nasname ne, wek kayê bavêjî ser bahrê em belavala ne û li hember me li gel şiddet û surgunê terora sipî hat bi kar anîn; em hatin asimlekirin, înkarkirin, piçûkxistin û jibixwe hatin dûrxistin; yanî em ne bûn tirk

M. Ali Ural

amedrojakurd@gmail.com

paradigmalar Kati Çözülüyor

2007 yılının ilk ayları çok hareketli geçti. Dünyada; Ortadoğud'da ve bölgemiz Kurdistan'da bir çok siyasi gelişme birbirini izledi. ABD Irak'a yeni askeri birlikler yolladı. Başkan Bush ABD'nin Irak politikasının, planlandığı gibi devam edeceğini ve istikrar sağlanıncaya kadar Irak'ta askeri güç bulunduracaklarını açıkladı. Müdahale ettikleri Ortadoğu bölgesinde radikal gericiğin tasfiyesinin ve bölge güvenliğinin sağlanmasının kendileri için hayati bir önem kazandığını vurgulayarak, özelden Irak, genelde Ortadoğu'ya ilişkin politikalarında bir değişiklik olmayacağını altını çizdi. Bush " ABD'nin Ortadoğu'ya ilişkin politikalarının ucu açık değil. " dedi.

Rusya Devlet Başkanı V. Putin kimi Asya ve Arap ülkelerine ziyaretlerde bulundu. ABD'yi hedef alan bir uyarı yapmaktan da geri kalmadı. Kendilerini hesaba katmadan ABD'nin dünyada tek başına hegemonya kurma hevesine kapılmaması gerektiğini açık bir dille belirtti. Ardından İran kımıldandı;. Ahmedinejad, İran'ın uranyum geliştirme programından vazgeçmeyeceğini açıkladı.

Türkiye bu karmaşadan istifade hemen yüzünü Kurdistan'a çevirdi. Kerkük'ü ve PKK'yi bahane ederek Kürdistan hükümetine tehdit edici uyarılar yaptı. Başbakan Erdoğan ve kimi askeri erkan gerekirse Kurdistan'a askeri müdahalede bulunacaklarını

söylediler. Karşı yanıtlar gecikmedi. Önce Kurdistan Bölge Başkanı Mesut Barzani, Türkiye'nin bölgelerine yapabileceği olası herhangi bir saldırıya aynı şiddetle karşılık vereceklerini açıkladı. Irak Devlet Başkanı C Talabani daha diplomatik bir üslupla aynı paralelde Türkiye'yi uyardı. Daha önemlisi ve dikat çeken bir başka açıklama Kandil'den, PKK/KKK Başkanlık Konseyi üyesi Murat Karayılan'dan geldi. Türkiye devletinin Kurdistan'a saldırması halinde bölgeyi savunacaklarını belirtti. Bu açıklamanın önemi, PKK yetkililerinin şimdiye kadar böyle bir söylemi kullanmamış olmasıydı. İmralli çizgisine tersti. Bu nedenle kiminde şaşkınlık, kiminde de iyimserlik yarattı. Ulusal hatı savunan Kürd siyasi güçleri bu açıklamaya ihtiyat payı biçmekle beraber, memnun olmuşlardı.

Murat'ın bu farklı söylemi ve konulanma isteğinin başka olumlu yansımaları da oldu. DTP Diyarbakır İl Başkanı Hilmi Aydoğdu, Türkiye'nin Kerkük'e herhangi bir saldırısını Diyarbakır'a yapılmış kabul edeceklerini belirterek sessiz kalmayacaklarını beyan etti. Irkçılar ayağa kalktı. Bu da bir ilkti. PKK kurmayı Murat'tan sonra, DTP kurmayı da İmralli çizgisini aşan, hatta bozan bir açıklama yapmıştı. Hilmi'yi tutukladılar.

Türk Dışişleri Bakanı Abdullah Gül, daha sonra da Türk Genel Kurmayı ABD'ye gitmişlerdi. Döndüler. Detayları açıklanmayan bir dizi görüşmeler yaptıkları; Türk tarafının görüşmelerdeki ana konularının

Kurdistan ve Kerkük olduğu biliniyor. ABD'ninse bu konularda Türk yetkililerine ne tür taahhütler verdiği bilinmiyor. Tüm den elleri boş döndüklerini sanmak yanlış olur. Dikkat çekici olan şeydi: Genel Kurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt Amerika'dan döndükten sonra, devletin üst kademesindeki yetkili ağızlar, bir önceki saldırgan ve hamasi söylemlerinin tersini dilendirmeye başladılar. Buna paralel olarak Türk aydınları, enetelektüel ve gazetecileri, medyanın büyük bir kısmı da üslup değiştirdi. Ağırlıklı olarak devletin yapay argümanlarla izlediği politikaların doğru olmadığını, özelden Kerkük, genelde Kürd sorununa devletin bakışının değişmesi gerektiğine vurgular yapıldı. Kati paradigmalar buharlaştı! 12 Eylül darbesinin diktatörü Kenan Evren bile Kürdlerle kardeşçe yaklaşılması gerektiğini açıklayarak bir çok kesimi şaşkına çevirdi. Bu açıklamaların yankıları hala sürüyor.

Bütün bu gelişmeler donucunda mantıksal analizin ortaya koyabilecekleri şudur: Genel anlamda, dünya politikasında, tek kutupluluğun dayanılmaz bir evreye geldiği; ve işin gerçeği, tek kutuplu bir dünyada değil, tam tersine çok kutuplu bir dünyada olduğumuz, büyük emperyal güçlerin birbirlerine karşı ilan ettikleri tahammülsüzlükten anlaşılıyor. Genel egemenlik anlayışından ve stratejik çıkarlarından hiçbir güç ödün vermek istemiyor; daha önemlisi, bu ayrı kutuplarda konulanmış güçlerin gelecekte kendilerini bekleyen tehlikenin farkına varmış

imam Taşçier

amedrojakurd@gmail.com

Kürd çalışma gurubu

Ulusal demokratik kurtuluş mücadelesinin temel sorunlardan biri, ulusal demokratik güçlerin bugüne kadar kalıcı birlik kuramayışının sorunları üzerinde çözümler üretme çabalarının bir sonuca ulaşamamış olmasıdır.

Kürdistan'da defalarca birlik veya ittifak çalışmaları yapılmış ama hiç biri başarıya ulaşmamıştır. Bunun kendine özgü nedenleri ve engelleri var kuşkusuz. Nedenler ve koşullar ne olursa olsun, bilinen ve kabul edilmesi gereken şu ki; Gerek 12 eylül öncesi gerekse sonrası olmak üzere, var olan siyasi parti kurum ve kuruluşların arasında birlik çalışmaları sonuç vermemiştir. Aradan otuz yıla yakın bir zaman geçmesine rağmen bu sorun hala devam etmektedir. Bu demektir ki, Ulusal Birlik Sorunu, çözülmesi gereken, politik ve pratik bir çaba olarak hala gündemimizin esasıdır.

Toplumumuzun realitesinden kaynaklı olarak önümüze çıkan sorunların çözümüne talip olduğunu söyleyen politik güçlerin ortaya koydukları proje ve programlar önceleri daha çok illegal planda mücadele yürüten mekanizmaların etkisiyle şekillenmişti. İlegal siyasal çalışmaların sınırlı karakteri, ister istemez sınırlı bir çalışmayı zorunlu kılıyordu. Kitlelerle buluşmak, siyasi talepleri daha yığinsal olarak gündemleştirmek, bu çalışma tarzıyla mümkün olamazdı. Ulusal Birlik Sorunları ele alınıp aşılacak istendiğinde de illegal ilişkilerin sınırları, sonuç almada bir handicap yaratıyordu. Tek neden bu olmasa da yapılan birlik çalışmaları en çok bu yüzden sonuçsuz kaldı. Biz bu sorunun açık, meşru ve demokratik zeminlerde aşılabacağına ve mutlaka ulusal birlik yolunda geçmişe göre

daha fazla olanaklara sahip olduğumuza inanıyoruz. Açık, meşru mücadelenin kişilik bulabilmesi ve pratikte siyasi bir güç haline gelebilmesi, pratikte bu inancın anlaşılması ve kabul edilmesiyle mümkündür.

Kürd ulusal Çalışma Gurubu başlangıçta bu sorunu tesbit ederek çalışmalara başlamıştı. Ama görünen o ki, işler düşünüldüğü gibi olmuyor ve yürümüyor. Çalışma Gurubu'nun bileşenlerinden bir kısmı diğer kişi ve guruplara göre etkisi hissedilen bir istikrara sahiptir; en azından zamanla bu daha belirgin hale geldi. Bu durum ister istemez başlangıçta öngörülen dengeyi etkileyecekti; etkiledi de. Çalışma Gurubu türü bir oluşuma ihtiyaç duyulduğuna yönelik ortaya konan tesbit, siyasi dağınıklığa ve bunun yarattığı istikrarsızlığa dayanıyordu. Boşluk var deniliyordu; boşluk doldurulmalıydı. Çalışma Gurubu'nun vurgusu buydu. Benim de çalışmalarına aktif olarak destek verdiğim ve bir arayışa ihtiyaç olacağına inanmadığım Çalışma Gurubu'nun zaman içinde yansıttığıysa, şu oldu: Arayış! Evet. Çalışma Gurubu sorunları çözebilmekten çok, arayışın ötesinde bir açılım yapamadı. Tesbit edilen siyasi dağınıklığı ve istikrarsızlığı aşamadığı gibi, onun bir parçası oldu; hatta daha geri bir konumda kaldı. Boşluğu doldurmak için kendisinin dayanıp oturmak istediği alanı başkaları doldurdu ve hızla istikrarlı hale geldiler; kendisinin siyaset için tesbit ettiği alanda, başka siyasi eğilimler ve aidiyetlerde kimi siyasi çalışmalar hala devam ediyor. Devrimci Demokratlar'ın, özellikle aidiyet alanının duyarlılığına dayalı olarak; bunu kısmen değerlendirip zamandan tasarruf yaparak aradıkları istikrara ulaşma çabalarına hız verdikleri görülüyor. Rızgari-Ala

Rızgari geleneğine sahip çıkanlar, ayrı alanda umut verici çabalar içindeler. Kürd Parti İnişiyatı yine ayrı bir alan dinamiği olarak kendini ifade etmektedir. Güney'deki olumlu yansımadan kuvvetle Ş. Elçi kimliğiyle bütünleşen ve daha çok elit ve dar bir kadro hareketinin yakın zamanda şekillendiği bilinmektedir. PSK'nin, örgütsel planda, aidiyete dayalı bir pragmatizme ihtiyaç duymadığı görülüyor; o zaten herkesten çok önce dinamizmini koruyabilmiş, sürekli istikrar halindeki ulusal güçlerimizden biriydi. Realitenin dinamikleri sıkıştırıp yoğunlaştırdığı böyle bir durumda, KÜRD Çalışma Gurubu için siyasi yeni bir arayış için geride ne kaldı?

Hala arayış içinde olan KÜRD Çalışma Gurubu!

Bu sonucun iyi olup olmadığı üzerinde tartışmalar olacaktır. Ancak sonuç ve şu anda bulunduğu konumu ne olursa olsun, Kürd Çalışma Gurubu'na samimi ve iyi niyetle katılıp emek verenlerin çalışmaları saygıyla karşılanacak değerli çabalar olmuştur. Buna kuşku duymuyorum.

Çalışma Gurubu, istikrarlı gurup ve aidiyetlerden başka, bireylerin de etkin olduğu bir oluşumdur. Arzu edilen, bu bireylerin de ortak bir anlayış etrafında istikrarlı bir bileşim halinde kendilerini etkili kılacak bir örgütlenmeye ulaşmalarıdır. Bu bir platform olarak da biçimlendirilebilir. Nitel anlamda temsil özelliğine sahip başka bir "girişim" olarak da kendilerini ifade edebilirler. Nitel özellik kazanmış böyle bir temsiliyet, öngörülen çatı stunlarından biri olmaya hem daha yatkın olur hem de daha sorunsuz bir işlevsellikle katkılarını sunabilir...

Mehmet GÜLSEREN

amedrojakurd@gmail.com

Yarayı deşmek

Kuzey Kürdistan ulusal özgürlük mücadelesi, tüketilen bir ömür, kayıp edilen canlar ve ekonomik değerlere rağmen yıllardır inat ve ısrarla sürdürülmektedir.

Ancak Kürdler çekilen bunca acı ve kayıpların bedelinin karşılığını alamamıştır.

Tam da burada, neden ve niçinleri sorgulamalıyız, nerede yanlış yaptık, eksikliklerimiz nelerdir?

Bunların cevabını bulmak ve hatalıysak hesabını vermekten kaçınmamalıyız.

1980 yılı. Tam bir kırılma noktası .

80 .Faşist askeri darbe neticesi de tahribata uğratılan ,psikolojik, politik,sosyal,kültürel travmalar neticesinde bozulan Kürdi doku,beraberinde demografik yapının da değişimini getirmiş olması, bizim yeniden, bu yeni duruma denk düşecek çözüm modelleri ve politikalar belirlememizi zorunlu kılmaktadır.

Sınırların önemini yitirdiği,en ücra köşede meydana gelen herhangi bir olaydan,anında tüm dünyanın haberdar olduğu, yeni bir çağda yaşamaktayız; tümünden değişen ve dönüşen bu çağda, klasik düşünce ve siyaset tarzını terk ederek ya yeni modeller ve projeleri hayata geçireceğiz veya bu sarmalda dönüp duracağız.

Kürd siyasal mücadele tarihine emeği geçmiş kişi ve kurumlara hak ettikleri değeri vererek , emeklerini yadsınamak;ancak bu gün ayak bağı durumuna gelmiş (iyi niyetli) statükoyu sorgulamak gerekiyor

İlk önce kendimize birkaç soru sorarak ve ancak samimi cevaplar vererek işe başlayalım.

a) Aynayı kendimize tutmak: Kendimizi yeniden tanımlamak.

Sorumluluk duygusunda, her kürd bireyi,Ulusal talihsizliğimizle ilgili benim payıma düşen nedir;adına mücadele ettiğimi söylediğim bu halka ne verebildim; İçimdeki,beynimdeki düşmanı öldürebildim mi,kendimle ne kadar barışığım,diye sorarak yanıtlar almalıdır.Alınan yanıtlar buğulu camın ötesinde nelerin bulduğunu göstermekte yardımcı olacaktır.Beynimizin ve benliğimizin üzerindeki sisi de dağıtıp ufumuzun açılmasını sağlayacaktır.

b) Takiye yapmamak,net olmak:

Yurtsever saflar diye tanımladıklarımızı gerçekten ,yurtsever görüyor muyuz;onları ne kadar seviyoruz ya da ne kadar nefret duyuyoruz? Yoksa yurtseverlik sadece bizim tekelimizde midir?Bizden daha yurtsever yok mu? Önemli bir süreçten geçtiğimizi söylüyoruz,birleşelim diyoruz,ama ayrılmaya devam ediyoruz!

Dışımızdakileri gerçekten samimi bulmuyorsak gönülsüz evlilikler peşine düşmemeliyiz.Bununla birlikte samimi olduğu açık olanlarla olan ayrılıklarımızı bir kefeye,aynılarımızı bir diğer kefeye koyduğumuzda,ortak noktalarımızın daha ağır bastığı ve birlikte çalışarak mutlu olacağımız çok işlerin olduğu unutulmamalı.

Ayrılık noktalarımızı bu gün geriye atıp,asıl önemli hedef için birlik noktalarını yakalamalıyız;bilmeliyiz ki,bu güçlüğü altından tek başımıza kalkacak durumda değiliz ve sorun Ulusal olduğundan,ulusun tümünü ilgilendirmektedir.

c) Tabuları yıkmak, putları kırmak:

Kürd siyasal mücadele tarihine emeği geçmiş kişi ve kurumlara hak ettikleri değeri vererek , emeklerini yadsınamamak;ancak bu gün ayak bağı durumuna gelmiş (iyi niyetli) statükoyu sorgulamak ve giderek elimine etmek,ezberi bozmak gerekli hale gelmiştir.

d) Yeni Model ve projeler oluşturmak:

80 sonrası süreç boyunca zorlama değiştirilmiş ve dönüştürülmüş; psikolojik , kültürel, ekonomik doku, demografik bozulma ile hat safhaya çıkmıştır.Mevcut durumun yeniden yorumlanması,tanımlanması kaçınılmaz hale gelmiştir.

Denenmiş kısmen sonuç alınmış ve ya alınamamış eski tarz modelleri ve yöntemleri terk ederek, çağa denk düşecek bilgi ve araçlara yönelmek, planlama yapabilecek Kürdi strateji ve fikir kurumları oluşturarak, uluslar arası ilişki ve diyalog gereği, diplomasi ve lobi çalışmaları yapacak kişilikler yetiştirmek;her şeyden etkilisi, diasporadaki ulusal kurumları tek çatı altında toplamak,yahut en azından birlikte hareket etmelerinin koşullarını yaratmak kaçınılmazdır.

e)Söylem değiştirmek:

Kulağa hoş gelen, altı doldurulmadan(İçinde Kürd halkının bulunmadığı) içimizi okşayan söylemleri tekrarlayarak kendimiz tatmin olabiliriz , ama bunun yetmediği anlaşılmıştır.Ortak ulusal bir felsefede buluşmamızın önündeki bu handicap aşılmalıdır.

Kürd Ulusu (homojen) bir yapıda bulunmadığından ulusun her kesimine hitap edecek,bizi onlara (bireylere /topluluklara)yaklaştıracak yeni ve gerçekçi söylemleri dilendirmeliyiz,

Yerine getiremeyeceğimiz lafı söylemek,bu gün için atamaya-

çağımız taşı kaldırmayı denemek yerine ,güncele denk düşecek ve onu yakalayacak eylem ve söylemlere sarılmamız.

(Bu hiçbir zaman ideallerimizden vazgeçiyoruz anlamına gelmemeli)

f)Deneyim ve birikimleri kullanmak:

Ulusal mücadele tarihimizde bir sürü birikim ve deneyim bulunmaktadır.Biz yeniden ateşin yakıcı olduğunu anlamak için ,ona dokunmak durumunda değiliz;geçmişte bu atalarımız tarafından denenmiş ve bizlere derin bir birikim oluşturmuştur;sadece kendi ulusal mücadele tarihimize ve dünya ulusal kurtuluş mücadelesi tarihine bakmamız yeterlidir.

Bilgi sahibi olmadan,fikir sahibi olmamak:

Bilimsel düşünüp buna göre davranabilmek için,okumaya ve okutmaya olan ihtiyacımız , ciddi bir görev olarak önümüzde durmaktadır;bunu hafife almak ve önemini kavrayamamak kendimize ve geleceğimize yapabileceğimiz en büyük kötülüktür.

Bu sebeple ; en az karşıtlarımız kadar bilgi birikimine erişmemiz ve bu silahla kendimizi ve yeni kuşakları donatmamız için kurumlarımızı birer okula dönüştürmeliyiz.

g)Planlı ve Programlı çalışabilmek:

Önümüze yakın ,orta ve uzak hedefleri amaçlayacak bir program,takvim koymalı,birini diğerinden daha önemsiz görmeyen, bu programın gereklerini yerine getirmeliyiz.

Bu gün,en küçük bir haksızlık karşısında durmamız;yarın karşısı-

na dikileceğimiz büyük haksızlığı alt edebilmemiz için bize gerekli olan öz güveni ve kitle desteğini de sağlayacaktır.

Kitlelerle bağ kurabilmek için,onların problemlerini çözebilecek ,duygularına tercüman olacak , bir aktivite içine girmeliyiz.

Son ancak en önemli söz.

Kendisini Kürd ulusunun bireyi ve kurumu olarak tanımlayanlar,elimizde o önemli ve bir o kadar değerli bir düstur var; o da Kürd ulusal önderi ve kahramanı QAZİ MEHEMMED'in bizlere bırakmış olduğu vasiyettir.

Bize yol gösterecek ve bizi kurtuluşa erdirecek beklide hiçbir şey bu kadar değerli ve önemli değildir;ancak tahmin ediyorum ki bir çoğumuz bunu hatırlayamıyoruz bile!Vasiyeti yerine getirmekle yükümlü olduğumuzu unutmamalıyız ve bunun için;her gün, sabah, öğle ve akşam olmak üzere okumalıyız;cebimizde taşımamız ve kurumlarımızın duvarını süslemeli bu vasiyet.

Bunun dışında söylenecek her söz yapılacak her davranış uygun ve ahlaki olamaz ve laftan öteye gidemez.

Qazi Mehemed'in Vasiyeti

1- Tanrıya, peygambere (Tanrının selamı üstüne olsun) ve tanrının yanında olan her şeye inanın, iman edin, dini vecibeleri yerine getirmede güçlü olun.

2- Aranızdaki birlik ve uyumu koruyun, birbirinize kötülük yapmayın, özellikle sorumluluk ve hizmet alanında tamahkar olmayın.

3- Düşmanın sizi aldatmaması için, eğitim seviyenizi yükseltin.

4- Düşmana özellikle Aceme

inanmayın. Çünkü Acem birkaç açıdan sizin düşmanınızdır. Dininizin, ülkenizin, halkınızın düşmanıdır. Tarih ispat etmiştir ki Kürtler aleyhine sürekli bahane aramıştır. En küçük suçlarda dahi Kürtleri öldürüyorlar, Kürtlere karşı her türlü suçu işlemekten geri kalmıyorlar.

5- Bu dünyada, birkaç günlük ve önemsiz bir yaşam uğruna kendinizi düşmana satmayın, çünkü düşman düşmandır, düşmana güvenilmez.

6- Birbirinize, siyasi, maddi, manevi ve namus alanlarında ihanet etmeyin. Çünkü hain, Tanrının, insanların huzurunda suçludur, ihanet döner haini vurur.

7- Eğer sizden birisi, ihanet etmeden işini yapıyorsa, kendisine yardımcı olun, kıskançlık ve tamah için kendisine karşı durmayın, yada Allah göstermesin onun hakkında yabancıların ajanı olmayın.

8- Bu vasiyetimde cami, hastane ve okullar hakkında yazdıklarımın yerine getirilmesini talep edin, bunlardan yararlanın.

9- Diğer halklar gibi baskı ve zulümden kurtulmak için mücadele etmekten geri durmayın. Dünya malı önemli değildir. Eğer vatanınız varsa, özgür ve serbestseniz, o zaman her şeyiniz var demektir, malınız, mülkünüz, devletinüz, ülkeniz, saygınlığınız da olacaktır.

10- Tanrıya olan can borcu dışında, kimseye borcum olduğunu zannetmiyorum. Ama eğer az yada çok, borçlu olduğum birisi çıkarsa, ben geriye çok mal-mülk bıraktım, gidip varislerimden borcunu istesin.

Birbirinizi tutmadığımız müddetçe başarılı olamazsınız. Birbirinize zulüm etmeyin. Çünkü Tanrı zalimleri çok erken yok eder. Zulüm ortadan kalkacak, bu Tanrının sözüdür, Tanrı zalimden intikam alır.

Bu sözleri kulağınıza küpe edeceğinizi umud ediyorum. Tanrı sizi düşmanlarınız karşısında zafere ulaştırsın. Sadi'nin buyurduğu gibi:

Amacımız nasihatti, yaptık. Sizi tanrıya havale ettik, gidiyoruz.

Halkın ve vatanın hizmetçisi
Qazi Mehemed

O.Şilvani

amedrojakurd@gmail.com

Bilindiği gibi, Kürtlerin kökeni ile ilgili olarak yapılan ve yapılmış olan belirlemeler halen tartışılıyor. Kökenlerinin karmaşıklığı yönündeki iddiaların tartışma konusu yapılmasının nedeni; tarihsel süreç içinde Kürdlerin somut olarak sosyo-kültürel ve siyasal bir otorite olarak varlık göstermemiş olmalarına dayanıyor. Ulusların kökenini karmaşıklıktan ve tartışılmaktan kurtaran somut olgu, ulusun kendi devletidir. Devletini kurmuş olan uluslar, kökenlerini tartışmaktan kurtarmışlardır. Ulusal

Kürtlerin kökenlerinin karmaşıklığı yönündeki iddiaların tartışma konusu yapılmasının nedeni; tarihsel süreç içinde Kürdlerin somut olarak sosyo-kültürel ve siyasal bir otorite olarak varlık göstermemiş olmalarına dayanıyor

KÜRTLER⁽¹⁾

devlet, ulusal kökenin bir aidiyet olarak hem dile gelişti hem de pratik ve işlevsel dayanağıdır. Tarihte kendilerini bu tanıma göre gerçekleştirebilmiş uluslar, kökenleri ile ilgili tartışmalara son verebilme olanağını elde etmişlerdir. Devlet, öncelikle sosyal, ekonomik, kültürel ve psikolojik süreçleri paylaşan bir topluluğun/ulusun en üst düzeydeki tanımıdır.

Bugün dünyanın en gelişmiş uluslarının ilk onları arasındaki uluslar, kökenlerini yeniden araştırıyorlar. Diyelim ki İtalyan, Alman yada Fransız bilimadamları, kökleri ile ilgili olarak yeni bir tespit yaptılar. Bu yeni tespit kendi uluslarının adlarını değiştirecek mi? Veya ulus olmaları tartışılacak mı? Gayet tabii ki, hayır. Bu yeni tespit bilimsel bir birikim olarak dosyalanıp arşive kaldırılacaktır. Yani uluslar, ulusal devletini kurmuş ve mensubu olduğu ulus adıyla kendini tanıtır. Nasıl ki Bonn'da yada Roma'da bir Türk'e kimsin, nerelisin sorulduğunda Türküm diye cevap veriyorsa, İstanbul'da bir Arap'a da sorulsa, önce ben Arabım diye yanıt verecektir. Hiç kimse ona, Türkiye'de yaşıyorsun, o halde Türksün diyemez. Çünkü kendisi mensubu olduğu ulusu sesli olarak ifade ediyor.

Kürt Ulusu kendini en üst düzeyde tanımlayacak olan ulusal devletten yoksun olduğu için kökeni tartışılıyor. Ve bu nedendir ki, herkes işine geldiği gibi, Kürtlerin kökenini bir yerlere götürüp bağlamaya çalışıyor: Araplar, Kürtler sami ırkıdan geliyorlar ve bu nedenle Araptırlar. Türkler, Kürtler adlarını Kürt Türk oymağından aldıkları için Türktürler. Acemler de, Kürtler arı ırkıdan geldikleri için Acemdirler diyor. Egemenlik tezleridir bunların tümü; kendi çıkarları doğrultusunda, farklı uluslar ve topluluklar üzerindeki egemenliklerini meşrulaştırmak için egemen olmuş olanların baş vurdukları bir yöntemin ortaya çıkarmağa ve kabul ettirmeğe çalıştıkları sonuçlardır.

Arap, Türk ve Acem araştırmacıların işlerini kolaylaştıran önemli bir neden de geçmiş tarih sürecinde Kürtler için, farklı

yazılan ve farklı telaffuz edilen birçok adın kullanılmış olmasıdır.Sözünü ettiğim bu araştırmacılar bilim adına araştırma yapmadıkları için bu "karışıklıktan" yararlanıyorlar. Elde edilen bulgularda, Kürtler için bu kadar fazla adın niçin kullanılmış olduğunu araştırmıyorlar.Böyle bir araştırmacının "egemenlik tezleri"ne karşıt sonuçlar vereceğini biliyorlar.

Geçmiş tarih sürecinde Kürtler için kullanılmış olan bu adlar,farklı dilleri konuşan araştırmacıların,farklı zamanlarda ve farklı dillerde yazılmış çok eski eserlerden yararlanmış olmalarından kaynaklanıyor.Bütün bu olumsuzluklara rağmen,bu adlar bir ses uyumu içindedirler.Dreyfer,Kürtler için kullanılan bu adları sıralarken şu yorumu yapar. Tarihi süreç içinde"Karda,Kardohi, Korthi,Gurdi,

Kardak,Sirti,Gordiya, Kardo,Kardavya,Kati'ya dönüşmektedir." der.(1) Kürdler için kullanılmış olan bu adların tamamının ses uyumu içinde oldukları görülüyor.Buna rağmen Türk, Arap ve Acem araştırmacıları,bunu sorun yaparlarsa da hiçbir şey değişmez. Tarih bilimi açısından önemli olan görünen ve duyulan gerçektir: EZ KÜRDÜM, diyenlerin varlığıdır.Bugün Türkiye,İrak,İran ve Suriye sınırları içinde ve bir toprak parçası üzerinde otuz milyon insan EZ KÜRDÜM diyor...Bu yalın gerçek,egemenlik tezlerinden çok daha güçlü bir yankıya sahiptir. Türkiye Cumhuriyeti kurucusu ve önderi Mustafa Kemal Atatürk aidiyet kapsamında bu yalın gerçeği şöyle ifade ediyor."Ben Türküm diyen Türktür."Bu gerçek "Ne mutlu Türküm diyene"sloganı içindedir.Ve çok doğru bir belirlemedir.Önemli olan kişilerin mensup olduğu

ulusu sesli olarak ifade etmesidir. Başkası ona ne derse desin;başkasının yakıştırması hiçbir değer taşımaz.Değer taşıyan,kişinin ifadesidir ve ona yüklediği anlamdır.

Bu gerçeğin değişmeyeceğini,değişmeyeceğini bile bile Türk ve Arap araştırmacıları,Kürtleri kendi uluslarından göstermek için çırpınıyorlar.Sosyolog geçinen bir Türk araştırmacının,Kürtleri nasıl Türk yaptığına bakmak bu iddiamızı doğrulayacaktır..Diyor ki " Kürtler,Kürt adlı bir Türk oymağından geliyorlar.Türk oymağındaki adları da LO HORTO(LO XORTO)TÜRKLERİ VE PRODO Türkleridir."diye devam ediyor.Acaba geçmişte veya şimdi LO XORTO ve PRODO kelimeleri Türk alfabesinde kullanılmış mı?Kullanılmışsa hangi anlamda kullanılmıştır?Bunu açıklayacak bir dil bilimci var mıdır?

Oysa her hangi bir Kürd'e bu iki kelimenin anlamı sorulsa, düşünmeden hemen cevap verir.Çünkü bu iki kelime günlük konuşmalarda geçen basit iki kelimedir.LO XORTO,Kürmanci lehçesinde genç erkeklere seslenmek için kullanılan bir hitap biçimidir.PRODO Kürtçenin Zazaca lehçesinde,emir kipi kapsamında,"döv" anlamında kullanılan bir fiildir.

Araştırmacı Şükrü Kaya Seferoğlu da,Kürtlerin kökeni ile ilgili olarak,şu tespiti yapıyor."Doğu karedeniz halkının bazı kesimlerine atfen,tüm Kardeniz halkına hatalı olarak Laz denilmesi nasıl genelleşmişse, Doğu Anadolu halkına da Kürt denilmesi aynı derece hatalıdır." der.(2)Sayın Şükrü Kayaseferoğlu da Kürt Türk oymağı, Doğu Anadolu'ya yerleştiği için onlara Kürd denildiğini ileri sürer.Dayanağı Kürd Türk oymağı üzerindedir.Akla hemen şu soru geliyor:Göktürk Organizasyonu içinde bir familie olan bu kadar küçük bir topluluk nasıl oluyor da bu kadar geniş

alana yayılmış ve bu geniş alanda çok sayıdaki Türk, Arap ve Fars (Acem) aşiretlerini asimile ederek bünyesi içinde eritebilmiştir?. Bu eşyanın tabiatına aykırıdır. Kaldı ki bu olasılık doğru kabul edilse bile gerçek değiştirilemez. Kendi benliğine bu kadar bağlı olan ve kendinden daha kalabalık ve etkin toplulukları kendi içinde eritebilmişmişse, demektir ki, şimdi onu artık hiçbir kuvvet yok sayamaz ve eritemez.

Farsların yazar ve sosyologları da Türkler gibi Kürtlerin kökenleriyle ilgilenmiştir. Bir İran yazarı, İran adlı bir gazetede Kürtlerin Fars olduğunu ispatlamaya çalışır. Çalışırken bataklık yaratıp içinde çırpınmaya başlar. Bir Arap yazarı, Paris Himadeh, kendi meslektaşının çırpınıp nefes nefese kaldığını görünce, üzülür ve tutar ona bir mektup yazar: Kürtlerin Sami Irkından geldiğini savunarak gazeteye gönderir. Bu garip "tezini desteklemek için bir Arap yazarı olan Mesudi'den aldığı bir parçayı kanıt diye de ekler.(3)

Türk, Arap ve Farsların bu belirleme ve iddialarına farklı bir yaklaşımla Ermeniler de katılıyor. Ermeniler ki topraklarında bile direnememişler. Ermeniler, Kürtleri, kendilerinden saymıyorlar. Ama Kürtleri yöneten liderlerin Ermeni olduklarını iddia ediyorlar. Sorarlar Ermenilere, siz mademki bu kadar yetenekli ve örgütleyici liderlere sahiptiriniz neden, topraklarınızda direnmediniz? Oysa Kürtler topraklarından sürülmek istendiği veya kendilerine yapılan baskılarda, liderleri öncülüğünde hemen toplanıp direnişe geçmişlerdir. Ermenilerin, Kürtler Ermenidirler" diye iddia ettikleri liderler, İncile inanan İsvi Kürtlerdir.

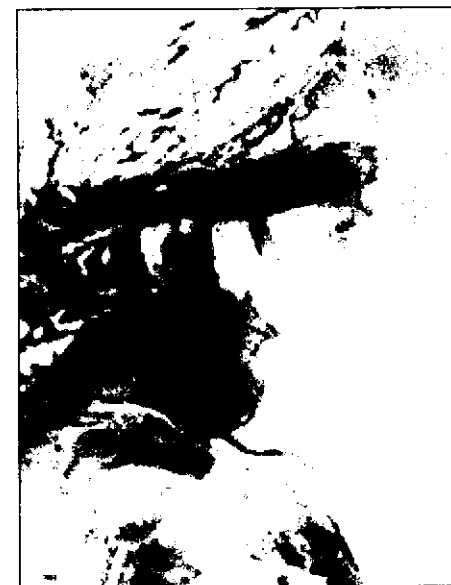
Kürtleri, sömüren ve Kürdistan'ı parça parça sınırları içinde tutanlarla aynı kervana katılan Dr. Şükrü Mehmet Sekban'da Kürtlerin Türk olduğunu savunuyor. Sayın Sekban Kürt asıllı biridir. Ama

kendisi Türktür. Çünkü kendisini Türk hissediyor. Ve sesli olarak ben Türküm diyor. Kürt asıllı olmasına rağmen kendisine, ben, türküm, diyorsa, Türktür. Burada önemli olan kişinin mensup olduğu ulusu sesli olarak belirlemesidir. Başkalarının bir kişinin yada bir toplumun onun

ulusunu belirlemeye kalkması önemli değildir. Önemli ve anlamlı olan sesli olarak kendi ulusunu belirleyen insanların varlığıdır. Doğru olan da budur. Birilerinin gerçeği yok saymasıyla gerçek yok olmaz, değişmez. Ermenilerin, Kürd liderlerinin Ermeni olduklarını bir gibi kulaklara fısıldamaları gerçeği değiştirememiştir. Bu fısıldamalara karşı bir Ermeni yüksek sesle Kürtleri şöyle tanımlıyor: "Kürtler eğer daha yerleşik bir hayat sürselerdi, kelimelerin tam anlamıyla doğunun şövalyeleri adını alabileceklerini söyler. Savaşçı bir karakter, doğruluk, dürüstlük ve prenslerine sınırsız bir bağlılık; verilen sözü eksiksiz yeri yerine getirme. Bunlar, bütün bir kavimde bulunan ortak erdem ve özelliklerdir.(4) B. Nikitin de "Kürtler çağımıza kadar kalmış biricik Hint-Avrupa göçebelilerdir" diyor.

Kürdistan'ı şu yada bu nedenle ziyaret eden gezgin, sosyolog, coğrafyacı ve askeri yetkililerin, Kürtlerin kökeni ve genel karakterleri hakkındaki tespitlerinde birleştiklerini görüyoruz. Bu bilimsel tespitlere rağmen Kürdistan'ı paylaşanlar halen Kürtlerin kökenini tartışıyor. Bu tartışma ve karmaşıklık, bilimsel araştırmacılar nezdinde hiçbir şey ifade etmiyor. Çünkü araştırmacılar, Kürtlerin farklı bir halk olduğunu biliyorlar. Kürd

Kürtleri, sömüren ve Kürdistan'ı parça parça sınırları içinde tutanlarla aynı kervana katılan Dr. Şükrü Mehmet Sekban'da Kürtlerin Türk olduğunu savunuyor. Sayın Sekban Kürt asıllı biridir. Ama kendisi Türktür. Çünkü kendisini Türk hissediyor

başkasına benzemez; sadece kendine benzer. Kürd Türk'e, Arap'a ve Fars'a benzemiyor.

Kürt ulusu ülkesiyle birlikte 1923 yılında dört parçaya bölündü. 1923 yılında Kürdistan'ı dört parçaya bölüp, dört ayrı devletin denetimine bırakmakla Kürt ulusunun milliyetçi mücadele potansiyelini böldü. Bu büyük devletler isteselerdi Kürtlere, Kürd devletini de kurdurabilirlerdi. Suriye ve Irak devletlerini bu büyük devletler kurdu. Kürdü, yer altı ve yer üstü zenginlikleriyle bereber sömüren bu devletler, Kürd halkının ayrı bir ulus olmadığını ispatlamak için tarihi çarpıtma yarışını sürdürüyorlar. Bu uğraşlar boşunadır. Çünkü varolma hakkı konusunda Kürt ulusunun bu uluslardan farklı özellikleri vardır.

Kürt ulusunun gelenek ve görenekleri, ruhi şekillenme biçimi,

kendi toplumu içindeki davranışı ve diğer özellikleriyle bu uluslardan ayrılıyor. Hemen hemen dünyanın hiçbir ulusunda olmayan farklı bir özelliği var. Bu da talan ve soygun. Talan ve soygun, Kürtlerde cesaret ve yiğitlik örneğidir, MERVANİ KÜRT DEVLETİNİ kuran Bed'e Kür'e Dostık, Kervan soyan, ganimet getiren biridir. Kürt dilinde O bir keleştir. Bad'e Kür'e Dostık (Dostıkın oğlu Bad) bu özelliğiyle MERVANİ KÜRT DEVLETİ'nin başı olmuştur. Bu özellik sadece Kürtlere özgüdür.

Kürtler bir çok özelliğiyle Türk, Arap ve Fars uluslarından olduklarını bilmelerine rağmen bu ulusların bilimci ve araştırmacıları, Kürtleri kendi uluslarına mensup göstermek için büyük bir çaba içindedirler. Dünyadaki hiçbir sosyolog, tarihçi, araştırmacı ve yazar bu çalışmalarını kaale

bile almıyorlar. Çünkü kendi toplumlarının gelişmişlik düzeyiyle orantılı olarak gelişmiş olduklarını biliyorlar. Kürt ulusunun varlığını inkar eden bu uluslar gelişmeyecek ve gelişmiş bilim adamları olmayacak demiyorum. Bu uluslar kendilerinin gelişmesini engelleyen kurum ve etkenleri yıktıktan sonra çağdaş gelişmişlik düzeyine ulaşacaklar. Kuşkusuz bu gelişmişliğin bağrında çağdaş bir ulusa yakışacak bilim adamları da yetişecek.

Devan edecek

(1) Ak.M.Emin Zeki Beg, Kürd ve Kürdistan tarihi sayı 43

(2) "(Milli Mücadele Yıllarında Kürt, Türk Ermeni ilişkileri, sa 10

(3) Kürtler C.!.s.54'deki dipnot Aktaran, B.Nikitin

(4) Kürtler CI sa. 147)

Abdulhay OKUMUŞ

amedrojakurd@gmail.com

Kürdler, Türkiye ve Avrupa Birliği

Kuzey Kürdistan tarihi, ulusal talep amaçlı isyanlarla dolu bir tarih olduğu defalarca ve değişik platformlarda dillendirildi, dillendirilmektedir. Bu dillendirilmedeki amaç, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş aşamasından günümüze Kürd halkına yaklaşımındaki gerçekleri dünya kamuoyunun bilgisine sunup Kürt ulusal mücadelesinin haklılığı ve meşruluğunu anlatmaktır. Ayrıca bu meşru çıkışlarında Kürd halkının, ödediği bedeller bilinmektedir, özellikle yakın tarihte ödediği bedeller ise belleklerde diri diri durmaktadır.

Kürdistan'ın tarihte uğradığı uluslar arası bölüşüm ve yok sayılma projeler bilinmeden, günümüz dünyasının önümüzdeki yıllara dair projeleri

bilinmeden, irdelenmeden Kürt ulusunun geleceği konusundaki talepleri ve hedeflerinin ulaşılabilir ve anlaşılabilir olması sağlanamaz.

Özellikle tek kutuplu dünyanın oluşturduğu psikolojik durum Ulusal kurtuluş mücadelesi adına bir çoğumuzun ezberini bozmuştur, 1970 li yıllarda gelişen ulusal demokratik muhalefete Marxist Leninist anlayışın hakim olmasından kaynaklanan değerlendirmeler, günümüzde anlamını bulamamakla beraber hala bazı çevreler Kürd ulusal mücadelesini bölücü, milliyetçi, ilkel milliyetçi hatta ırkçı gibi çağdışı anlayışlar olarak yorumlayabilmektedir.

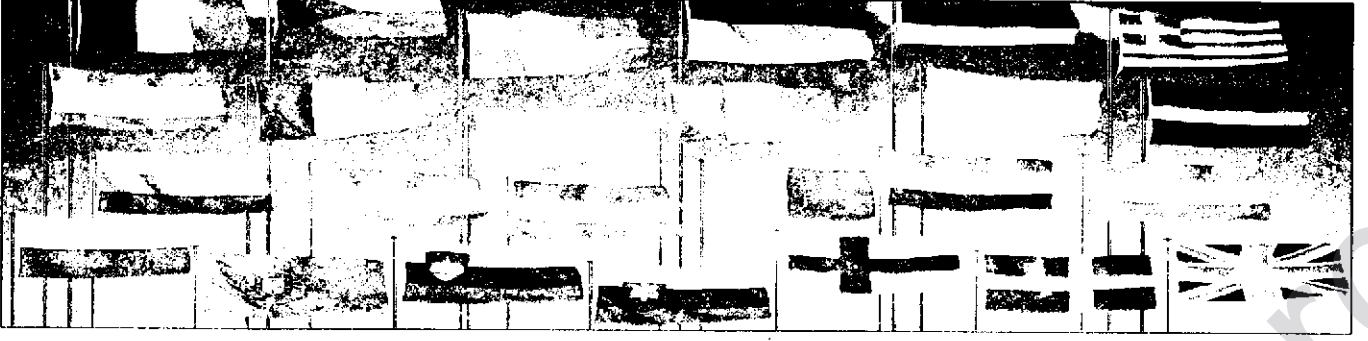
Kasrı-şirinden Sevre, Lozana, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş sürecinden günümüze kadar Kürd ulusunun geleceğini

ilgilendiren bir çok kararlar alınmıştır, kimi kararlar tartışmalı da olsa, hala egemen güçlerce uygulanmakta ve savunulmaktadır. Kürdistan Toprağını çevreleyen ülkeler arasında paylaşılması, Ulus olarak varlığının inkarı, ulusal haklardan öte insani ve çağdaş demokratik hakların gaspı gibi....

Tek kutuplu dünyadan söz ederken, bunun Kürt halkını yakından ilgilendiren ve sıcak gelişimi devam eden ABD nin, BOP nin yanı sıra, Türkiye'nin aralamaya çalıştığı AB kapısı konusunda irdelenmeden doğru sonuca varılması mümkün değildir.

Bir çok tartışma ve yorum konusu olan BOP un vardığı aşama, önümüzdeki yüzyılda dünyanın karşılaşılabile-

ceği gerek küresel ısınma sonucu ekolojik dengenin bozulacağı verileri ile dünyanın 7 milyarı bulan nüfusu kaldıramıyacağı ihtimali, gerek teknolojinin sağladığı imkanların gelecekte bu kadar insana gereksinim duyulmayacağı gerçeği ve gerekse Petrol kaynaklarının yetersiz kalacağı yönündeki tespitler, dünyanın yakın gelecekte büyük ekonomik krizler ile karşılaşıya kalacağını göstermektedir. Böyle bir ekonomik krizde, Ortadoğu'nun yer altı zenginliklerinin sahiplenmesi ile Ortadoğu'da geleceğe yönelik çıkarlarının savunulması ve bu bölgede egemenlik arayışı, ABD için zorunluluk haline gelmektedir. Bu bölgenin ekonomik yapısına egemenlik sağlamada İsrail'in artık yetmediği, bu coğrafyada Bir kürdistan'ın kurulması ve yanı sıra

Ermenistan'ın güçlendirilerek ABD çıkarlarının garantiye alınması projesi olarak yorumlanabilir. Ancak, geline nokta Güney Kürdistan'ın ABD ile çıkarlarının kesişme notası olduğu, Tüm Kürtler için bir moral, motivasyon kaynağı olmasıdır. Hiçbir şekilde ABD nin uydu olarak yorumlanmaması gerektiğidir ve oluşan ulusal mevziye katkı sunulması ve sahiplenilmesinin gerekliliği noktasıdır.

Kuzey Kürdistan'da sıcak olan ve ilgilenilmesi gereken bir konuda Türkiye'nin AB ne giriş sürecidir. Özellikle AB süreci değerlendirilirken ; Türkiye'nin yakın tarihi ve Kuzey Kürdistan'da ciddi bir şekilde etkileyen 12 EYLÜL 1980 faşist darbenin etkisi ile yaşanan en küçük insani

hakların kullanılması bile kan ve barut ile bastırılmış olmasının verdiği ruh hali ile AB nin dayattığı açılım sürecine Kürtlerin dört elle sarılmasına dikkat çekmek

Kürdistan'ın tarihte uğradığı uluslar arası bölüşüm ve yok sayılma projeler bilinmeden, günümüz dünyasının önümüzdeki yıllara dair projeleri irdelenmeden Kürt ulusunun geleceği konusundaki talepleri ve hedeflerinin ulaşılabilir ve anlaşılabilir olması sağlanamaz

istiyorum.

Elbette Kuzey Kürtlerinin Ekonomik, Siyasal ve sosyal yaşamını etkileyecek demokratikleşme konusunda hassas davranılması ve bu konuda atılacak adımların sonuna kadar değerlendirilmesi gerekmektedir. Ancak bu konuda Türkiye'nin amacı ve ulaşmak istediği noktanın gözden kaçmaması gerekir. Özellikle Cumhuriyetin kuruluşundan sonra, baskı altında tutulduğunu bariz olarak gördüğümüz üç ana öğe vardır: Kürtler, İslamcılar ve Komünistler.

Türkiye'nin mevcut yapısı içerisinde değerlendirilecek olursa, demokrasiye en çok ihtiyaç duyan da bu üç öğedir. Değişim ve değişim demagogileri yapsa da, bu öğelerden İslamcı olan kesim bugün siyasal iktidarı elinde bulundurmaktadır ve dünya İslam çevresi ile iç içe oldukları bir gerçektir. Bir yandan uluslararası İslami çevrenin baskısı, diğer yandan temsil ettiği islami kesimin demokratik taleplerinin gerçekleştirilmesi çabasının da Kemalizm ve Militarizm ile

karşılaşıya geldiğini görüyoruz. Özellikle Demokrasi kültürü olmayan TC ordusu kemalist yaklaşım ile iktidarın temsil ettiği tabanının demokratik taleplerinin gerçekleşmesine fırsat tanımamaktadır. İşte mevcut siyasal iktidar bu aşamada AB ni bir çıkış yolu olarak da görerek bu konudaki çabalarını ciddiyle sürdürmektedir. AB ile görüşmeler sürecindeki açılımlar demokratik anlamda kısmen nefes aldırılmış olabilir, sempatik de gelebilir. Bütün bunlar demokratikleşme adına pozitif yorumlanabilir, yorumlanmalıdır da...

Ancak Kürt halkının ulusal taleplerine yönelik olarak, bütün bu gelişmelerin, genel anlamda, Kürt ulusuna getirisi ve götürüsünün ne olacağı iyi değerlendirilmeli ve ona göre politikalar geliştirilmeli.

Her şeyden önce Türkiye'nin AB ye girişinde Kürt ulusunun statüsü ne olacak diye sorarak işe başlamalıyız. Türkiye mevcut yapı ve sistemi ile AB ye kabul edilirse ; devleti olmayan en kalabalık ulus özelliğine sahip olan Kürtlerin mevcut durumu, bir bakıma, uluslar arası gücü ve ve etkisi olan bir kuruluşça (AB) onaylanması anlamına da gelmeyecek midir? Anlaşılan o ki, bu anlam çıkacaktır ve Kürt ulusunun ulusal haklarının dünyada kabul görme şansını yeniden zayıflatacaktır.

Dolayısıyla ; Kürt siyasetçileri, Diplomatik ilişkilerini geliştirmeli, lobilerini oluşturmalı ve ilişki ağını eylemden öte, diplomasiye ve lobilere taşıyarak uluslararası tartışma platformları yaratarak

Türkiye'nin AB ye giriş sürecini bir yandan demokratikleşmesine katkı sunarken diğer yandan Kürt halkının statüsü konusundaki olumlu gelişmeleri fırsata çevirmeyi birincil görev olarak önüne koymalıdır.

Konu Kürd bireyi değil, Kürd ulusudur,Güneydoğu değil Kürdistan'dır. Konu Kürdistan olunca Kürt siyasetçileri için, işin parlamenterist boyutu da netleşmesi gereken bir konudur.Kürdistan'ın temelde ulusal değerleri hedefleyen ve savunan bir organizasyonun çözümü parlamentoda araması,TC nin geçmişteki deneyimlerini bilmeden veya bilmezden gelerek davranıyor olduğunu gösterecektir ki,bu da inanılacak bir durum değildir.

Çünkü bu Parlemntoya sahip olması gereken yasama misyonunu yerine getirmesine izin verilmemektedir.Kürdistani olmadığını açıkça söylemelerine

rağmen,sadece Kürdçe konuştuğu için bir parlamenterini,Kürtçe konuşan parlamentere destek verdiği için de yanında üç parlamenterini dünyanın gözü önünde yaka paça zindana atılmasına ve yıllarca zindanda tutulmasına göz yummuş bir parlamentodur.

Bu parlamentoya Türkiye'nin siyasal sorunlarına değil çözüm bulmaya,doğru yaklaşıma bile fırsat verilmemektedir.Apoletlerin dışına çıkmaya cesaret edemeyecek hale getirilmiştir;12 MART,12 EYLÜL,28 ŞUBAT ta demoratik parlamenterizme sahip çıkmadığının sadece yakın tarihteki örnekleridir.Dolayısıyla bu hali ile bu parlamentoda çözüm bulunması maalesef mümkün değildir,aranmamalı.Kürt siyasetçilerinin Ankarada siyasal görüşmeler ve tartışmalar dışında işi olmamalı. Bunları söylerken illegal bir zeminin gerekliliğinden söz etmiyorum;meşru,legal ve talepleri net olan bir anlayışın öne sürülmesinin gerekliliğinden,hatta zorunluluğundan söz ediyorum.Legal zeminde politika yaparken Kürd partilerinin hedefi kürdistanın yerel iktidarı olan belediyeler,belediye meclisleri , il meclisleri ve muhtarlıklar olmalıdır; bu kurumlar ile kürd halkının siyasallaşması ve hedeflerini ortaya

koyan bir güç haline gelmesi sağlanarak kendi kaderini tayin etme hakkını kullanacak gücü oluşturmalı ve bu güç ile taleplerini dünya kamuoyuna ve TC de muhataplarına iletmenin yollarını yaratmalıdır.

Kürt siyasetçileri kürd halkını sivil örgütlenme ile yukarıda değindiğim kurumlara daha katılımcı ve ulusalcı bir yapı kazandırarak bir halk hareketi yaratabilmeli ve bunu bir REFERANDUM hareketine çevirebilmelidir.Kürd ulusu adına, Demokratik Cumhuriyet adı altında şimdiden TC ile entegrasyonu seçmektense; zamanı ve zemini yaratılmış,uluslararası normlara uygun ve ilgili kuruluşların gözetiminde yapılacak bir referandum ile bu konudaki kararın ulusça verilmesine zemin yaratılmalıdır.

İyi bilinmesi gereken bir konuda, Demokratik cumhuriyet tezinin hareket eden anlayışın tabanının Kürdistani olduğu,yakın tarihteki bedelleri ulusal onuru uğruna ödediği ve bu özverili duruşu göstermesindeki ana nedenin Kürdistani duruşu olduğudur. Dolayısıyla Kürdlük adına siyaset yapan tüm kurumların Kürd halkının sorununun demokratik değil,sayasal olduğu gerçeğinden hareketle Kürd halkının ulusal haklarının,bu temel taleplerinin etrafında buluşmalı ve Kürd halkının ulusal meşru haklarının sahiplenmesini sağlayacak bir referandum zeminini oluşturacak ulusal demokratik halk muhalefetinin oluşturulmasını sağlamak gibi bir hedefleme yapılmalıdır.Bu gün i.in uluslar arası bir sorun haline gelen Kürt ulusal sorununun çözümü konusunda,aşağıdaki taleplerini yüksek sesle dillendirebilmelidir.

- 1 - Kürt Dili Türkçenin yanında
2. resmi dil olmalı ve anayasal güvence sağlanmalıdır.
- 2 - Uniter Devlet anlayışından vaz geçilmeli ve Siyasi genel af çıkarılmalıdır.
- 3 - Kürdistan ismi

dahil, Kürdistan'da değiştirilmiş tüm coğrafik yerlerin isimleri yeniden Verilmelidir.

4 - Koruculuk sistemi kaldırılmalı, faili meçhul cinayetler aydınlatılmalıdır.

5 - Yakılmış, yıkılmış köyler yeniden inşa edilmeli ve sahiplerine geri verilmelidir.

6 - Kürtlerin siyasal parti dahil kendi kimlikleri ile örgütlenmesi sağlanmalıdır.

7 - Kürtlerin ; Tüm dünya milletlerinin sahip olduğu 'Ulusların kendi kaderini tayin hakkı'nın özgürce kullanabileceği ve geleceğine özgü kararları verebileceği güvenli bir ortam

sağlanmalıdır.

Gözden kaçmaması gereken önemli bir konuda ; Türkiye coğrafyasında yaşayan ciddi kürd potansiyelidir. Sağlıklı istatistiki veri olmamakla birlikte sadece İstanbul'da 2 milyonun üzerinde kürdün yaşadığı bilinmektedir. Buna diğer metropol ve Anadolu illerindeki kürdler eklendiğinde durumun ciddiyeti daha net anlaşılacaktır. Bu bizim iç içe olduğumuz ve entegre olduğumuz tezlerinin aksine, dil ve kültürümüzü koruyarak değişik nedenlerle buralarda yaşamak zorunda olduğumuzun anlamı çıkarılmalı ve

Türkiye coğrafyasında yaşayan Kürtlerin etnik sorunlarına çözüm bulunmasını gerektirmektedir. Özellikle buralarda yaşayan Kürtlerin anadili ile eğitim, kültür gelişimindeki faaliyetleri, kamusal alanda resmi kabulü, iş kurma ve mülk edinme gibi temel hakların garanti edilmesi, eğitim ve kültürel alanda desteklenmesi gibi uluslar arası azınlık haklarının tümünün garanti altına alınması sağlanmalıdır. Yine Türkiye coğrafyasında olup Konya Cihanbeyli, Kulu, Ankara Haymana, Kırşehir gibi Kürtlerin lokalize ve yoğunluklu yaşadığı merkezlerin çözüm biçimi de, demokratisize olmuş bir zeminde çözüm bulunması gereken bir konudur.

Kürt siyasetçileri, yıllardan beridir Kürd halkının da belleğine yerleştirilmiş KÜRT ASILLI veya KÜRT SORUNU gibi yanlış kavramları kullanmamalı, kullanılmasına izin vermemelidir.

Kürt sorunu değil, Kürdistan sorunu olarak ele alınmalı, birey hakkı değil, ulusal hak olarak değerlendirilmeli ve çözüm konusu bu gerçeğe tekabül edecek taleplerle ortaya konmalıdır. Konunun demokrasi mücadelesinin çok ötesinde bir konu olduğu Kürd halkına ve dünya kamuoyuna anlatılmalı ve Kürd ulusunun doğal hakkı olan ulusal demokratik taleplerin minimum; Kendi coğrafyasında kendi kendinin idaresi için söz ve karar sahibi olma hakkı olduğu gerçeği her alanda dillendirilmeli. Demokratik cumhuriyet ve benzeri entegratif tezlerin ulusal haklardan öte demokratik birey haklarına yönelik olacağından ulusalci bir anlayış ile karşı çıkılmamalı ve Kürt ulusu için ULUSAL ONUR, TOPLUMSAL REFAH hedeflemesi yapılarak, ulusal onun kendi topraklarında kendini yönetme hakkının olduğunun altı çizilerek belirtilmeli. Ayrıca Kürtler birlik değil, birliktelik aramalı ve sağlamalıdır.

M. Ali YILDIRIM

amedrojakurd@gmail.com

Bir çağırının yankıları

Neden böylesi bir çağırısı? Daha önce çağırılarımızda belirttiğimiz gibi, uzun süredir DDKD geleneğinden gelen yurtiçinde ve yurt dışındaki arkadaşların bir araya geleceği geniş katılımlı bir toplantı yapılması hususunu düşünüyorduk ve bu düşünceyi arkadaşım ve çok değerli dostum Osman Aydın ile de defalarca konuştuk. Ama zamanlama olayını bir türlü denk getiremiyorduk. Bizi herakete geçiren, yiğit kürt yurtseveri İsmail Hakkı Mütevellizade'nin ölümü oldu; derinden etkiledi bizi. Bu evrede ve bu vesileyle bir araya gelip konuştuğumuzda artık böyle bir Çağırının zamanının geldiğine karar verdik. İsmail Hakkı Mütevellizade'nin ölümü düşüncelerimizin fitilini tutuşturmuştu. Bu değerli arkadaşımız için, Almanya'nın Hamburg şehrinde bir anma toplantısı düzenledik. Ve o toplantının hemen ardından, bize göre anlamlı gelen tarihi çağırımızı yaptık.

Biz DDKD lilere çağrı yaparken, közün üzerinde birikmiş külü üfürdüğümüzü gördük. Ateş köz halinde hala canlı ve yakıcılığını kuruyordu. Bu durum bizim Kürt siyasetindeki umutlarımızın ve beklentilerimizin canlılığının ve haklılığının da göstergesi oldu. Çağırımızın yurt içinde ve yurt dışında uyandırdığı heyecan ve yarattığı tartışma ortamı, gelecek için pozitif işaretlerin temel taşlarını oluşturacağının da müjdecisiydi.

Ateş her gün yeni atılan adımlarla canlı ve yakıcılığı her alanda kuruyor. Daha ilk başta Kurinfo'daki çağrı ile ilgili heraretili tartışmalar, daha sonra Avrupa ülkeleri bazında ve ülke içinde bölge ve şehirler çapında küçük toplantılar ve çağırımızı destekleyen Kurinfo'daki isim listeleri yayınlanması... sonuç, 26, 27 ve 28 Mayıs 2006 tarihli geniş katılımlı Avrupa Toplantısının gerçekleşmesi oldu. Hemen onun akabinde 2, 3 Eylül 2006 geniş katılımlı Diyarbakır Toplantısı ile Devrimci Demokratların yeniden aktif siyasi arenaya çıkmasını sağlamış ve bu toplantı ile, Devrimci Demokratlar kendilerine bir Meclis, bir Yürütme Kurulu ve bir de Sekreteryaya oluşturdular. Çalışmalar hız kazanırken Diyarbakır merkezinde geniş bir yer tutulmuş ve hepimizin malumu, gene Diyarbakır merkez olmak üzere, Kürdistan'ın belli yerlerinde kısa adı

(CIWAN-KURD- KÜRD-GENÇ olan Kürd Demokratik Gençlik Derneği, ismi ile dernekler açılmış veya açılmaya çalışılıyor.

Uyumlu bir akış içinde ard arda sürdürülen bu çalışmalar devam ediyor. Şu anda çalışmalarını sürdürülen, Diyarbakır'da geniş katılımlı bir Newroz gecesinin hazırlığı yapılmaktadır. Kuşkusuz bütün bu çalışmalar heyecanımızı çoğaltıyor, umutlarımızı güçlendirmeye devam ediyor.

Ama benim yazımın asıl konusu ve değinmek istediğim olay, Roja Kurd Dergisi'nin müjdesini ve heyecanını sizinle paylaşmaktır. İlk önce "Roja Kurd" Medya Güneşi" gibi, yeni bir asli söylem yaratacağı inancındayım. Bunun ulusal bir söylem olduğunu söylemeye gerek yok; nasıl ki Kuzey Kürdistan'da, Medya Güneşi öncesinde, şiddetli baskılara ve ağır cezalara rağmen, meşru birer tanım ve gerçeklik olan Kürt ve Kürdistan kelimelerini ağza almak bile cesaret isteyen bir tutum idiyse, şimdi Roja Kurd'un aynı cesaretili tutumla asli ve ulusal olan demokratik hakların inatçı bir sözcüsü ve sesi olacağından şüphe duymuyorum. Medya Güneşi, Kürt ve Kürdistan terimlerini legal ve açık alanda kullanarak bir ilke imza atmıştı. Deyim yerindeyse tabuları yıktı. Roja Kurd yönetici ve çalışanlardan naçizane isteğim ve arzum Roja Kurd çıkışı ile, Medya Güneşi gibi, ilklere öncü olmasıdır; olacağına inanıyorum da. Bu konudaki inancımı sizlerle bir kere daha paylaşırken aynı zamanda her konuda sizin yanınızda olduğumu tekrarlamak istiyorum.

Bu arada sizin kanalınızla ve Roja Kurd'un ilk sayısı ile, DDKD geleneğinden gelen değerli arkadaşlarımla kimi duygularımı, düşünce ve önerilerimi paylaşmak istiyorum.

DDKD geleneğinin ve kültürünün, ahlakının ve siyasal anlayışının hala diri, arzulu ve Kürt siyasetine ağırlığını koyacak güçte olduğunu ve aynı zamanda bu onura sahip olduğuna olan inancımı, bu güne kadar atılan pozitif adımlarla

ve arkadaşların bugüne kadar çizdikleri profil ve motivasyonla daha da gürleştirdi.

Biz çağrıyla, DDKD adı ile yaparken, DDKD'nin halk tarafından tanınması ve tüm tarafların hem fikir olacağı kaygısı ile hareket ettik. Bizim kamu oyununda en yaygın biçimiyle bilinen DDKD'ye yüklemek istediğimiz anlam, 1969'da T-KDP süreci ile başlayan ve KIP ile devam edip, bugüne kadar (PÊŞENG, YEKBÛN, PYSK, PADEK, yurtdışı dernekleri ise, KKDK, Civata Kurd ve HEVKAR v.s.) aynı çizgiden gelen ve gelişen siyaset bütünlüğü içerir.

Yine bu çağrının yarattığı yoğun ilgiyle kimi toplantılarda ve Kurinfo'da görüşlerini dile getiren bazı arkadaşlardan zaman zaman gelen sorulardan biri de şuydu :

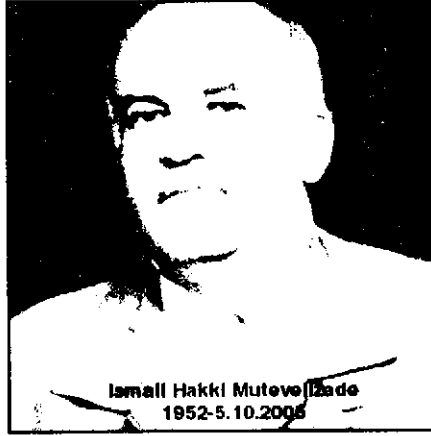
Yeniden DDKD'yi mi kuracaksınız?

Doğrusu çağrımız öncelikle DDKD'lilereydi. Ama DDKD'yi yeniden kurmak gibi bir amacımız yoktu. Bu gerçekçi de olmazdı.

Herkes ve hepimiz biliyoruz ki, DDKD bir demokratik kitle gençlik örgütüydü. Kendi döneminde ona yüklenen tarihsel görevi, alınının akı ile yerine getirmiş ve Kürdistan tarihine övünerek geçecek bir Kürt Gençlik örgütüydü. Ama bizim üzzerinde durduğumuz olay, DDKD'nin arakesindeki siyasi güç ve o siyasi gücün, Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesindeki ilkeleri ve mücadele perspektividi. Bu kriterleri hala korumaktayız. Şimdiki ve gelecekteki çabalarımızla da bu doğrultuda ve bu inanç ile hareket etmeliyiz. Yurtsever kitleler ve dolayısıyla DDKD geleni, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini sırtlayıp başaracak, teslimiyetçi davranmıyacak, belli asgari koşullar sağlanmadıkça uzlaşmıyacak, kararlı ve mücadeleci ulusal temelde nitelikli bir siyaset izleyecektir.

Bir başka soru da, yapılacak toplantılara kimlerin katılacağıydı. Bu konuda belirlenmiş bir ölçü veya kriter veya konulmuş herhangi bir sınırlama var mıydı?

Açıkçası, çağrıcı olanların kendi-

leri katı ölçü ve sınırlamalar koyacak yetkiye sahip olmadıklarının bilincindeydiler; sorumlulukla ve dikkatle hareket etmek zorundaydılar. Bu anlamda toplantı katılımcılarından aranacak kriterler Kürd halkına ihanet etmemiş ve siyasi "aidiyeti" sahiplenme idi. Kıstas, böylece aidiyete indirgenirdi. Dolayısıyla her kim ki, kendini hala DDKD'li kabul ediyorsa ve bu aidiyeti ret etmiyorsa, bizce o kişi DDKD lidir ve böyle bir toplantıya katılma hakkına sahipti.

Ayrıca burada özellikle beni ve bir çok arkadaşımızı rehatsız eden bir konuya değinmek istiyorum. Çağrıdan bugüne kader ki gelişmelerden ve en çok dikkatimi çeken yer yer kimi toplantı ve yazışmalarda ortaya çıkan KIP ve PÊŞENG ayrılığının hala Avrupa'da tam kapanmadığı, azda olsa kimi yerlerde hala sü yüzüne çıktığıdır. Bunun en bariz örneğini Avrupadaki toplantıda gördük. Ülke içindeki arkadaşlar bu konuda Avrupadaki arkadaşlardan daha ileridedirler. Diyebiliriz ki bu olay ülkede çözülmüştür. Ülkedeki bu sevinçli ve pozitif duruma karşı, Avrupadaki arkadaşların dikkatını bir konuya çekmek istiyorum. KIP ve PÊŞENG ayrışmasını, yanlışları ve doğruları ile bu geleneğin bir realitesi, onun tartışmasını ve yorumunu tarihe ve sürece bırakmak daha doğru bir yaklaşım olur. Bundan şu anlam çıkmamalı; geçmişimizi sorgulamayalı, iyisini kötüsünü bir yana bırakıp kapitalim. Hayır tam tersine, geçmişimizle övünme ne kadar hakkımızsa, onun eksik ve yan-

lışlarını da tespit edip eleştirmek de hakkımızdır. Ama bunu klasik yöntem ve yargılama üsülü ile değil; çağdaş, demokratik ve bağımsız bir şekilde ele almak lazım. Zamanı geldiğinde o dönemin muhatapları konuşacaktır. Geleceğimize ve siyasi tarihimize olumlu bir katkı sağlayacak her şeyin mutlaka masaya yatırılması gerekir. Bire bir sorumlu bulmak ve bütün günahları ona yüklemek sağlıklı ve doğru bir yaklaşım olmaz; doğru de yanlış da sonuçta bir bütün olarak bizimdir ve her birimiz bir parça sorumluyuz. M.Şefik Öncü'nün, "Genç bir Devrimci Demokrat'a Mektuplar" başlığıyla yayınladığı seri yazı, az çok bu süreci tarafsız ve yorumsuz irdeliyor. Bence ve zaten yapılan Çağrılarının amacı da yeni bir sayfanın açılması ve eski dargınlıklardan ve kırgınlıklardan, küçük ve dar çıkarılardan arınmış yeni ve temiz bir sayfa açmayı hedeflemektir...

T-KDP-KIP/PÊŞENG/YEK-BUN/PYSK/PADEK... bunlar geçmişte kesin ideolojik ayrışmalar sonucu, farklı bir edayı temsil etmek amacıyla siyasal sürece katılmamışlardır; bir aidiyeti, dolayısıyla bir hatı temsil etmişlerdir. Bütün devrimci demokratların sahip çıktıkları ve değer verdikleri parametrelerdir. Bunlar birbirlerine karşıt olarak ortaya çıkmış değiller, tersine şu veya bu ölçüde şu anda sahip olduğumuz dinamizmi sağlayan tamamlayıcı uzantılardır. Şu anda DDKD aidiyeti temelinde bir araya gelenler ve kendilerini Devrimci Demokratlar olarak tanımlayanların, T-KDP-KIP/PEŞENG/YEK-BUN/PYSK/PADEK sürecini yaşayıp paylaşan kadrolar olduğu unutulmamalı. Taktir edilen ve ilgi gören de bu tutarlı ve uyumlu yaklaşımdır.

Bu anlayışla Devrimci Demokrat gelenek Kürtler ve Kürdistan için bir şanstır. Bir arkadaşımız ve kardeşiniz olarak yukarıda değindiğim konulara hep beraber el birliği ile, bu olumlu atmosferi yoğunlaştırmayı ulusal bir görev olarak görmemiz gerektiğine inanıyorum..

Roja Kurd'un çıkışı Kürdistan Halkına (Piroz be) diyorum.

Yakın siyasi Tarih

Genç bir Devrimci
Demokrat'a mektuplar⁽¹⁾

*Resmi tarihimiz açık değildir,
açıklığa kavuşturulmalıdır!
Kürdçeden Türkçeye çeviren:
Vildan Tanrikulu*

Bir süreden beri bana elektronik mektuplar gönderiyorsun ve her mektubunda bana hiç tahmin etmediğim sorular soruyorsun. Mektuplarından da anlaşıyor ki benim verdiğim cevaplardan memnun değilsin. Kabul etmeliyim ki şimdiye kadar hiçbir soruna doğrudan doğruya cevap vermedim. Hep sorularının etrafında dönüp dolaştım ve mantıklı cevaplardan hep uzak kaldım.

En son mektubunda tehdit edici bir üslup ile diyorsun ki "eğer sizin yanlışlarınızı tekrar edersek bunun sorumlusu sizsiniz, sizin yakanızı tutacağız.... Sonra bizden yakınmayın!". Gerçek o ki, insan kendi haklarından feragat edebilir (vazgeçebilir) ancak sorumluluklarından ve görevlerinden kaçamaz. Bu sözlerin ile benim

aylardır unutmak istediğim, olmamış diye hesapladığım gerçeği bir kez daha bana hatırlatmış oldun.

Kim olduğumuzu, ne istediğimizi ve bu amaçlarımız için neler yapmış olduğumuzu soruyorsun. Elbette ki bu soruların cevabı biraz da kendi tarihimizin muhasebesi (değerlendirilmesi) ile ilgilidir. Malesef böyle bir değerlendirme yapılmamıştır ve yapılmasının çok zor olduğunu belirtmeye gerek bile yoktur. Kuşkusuz, böyle bir değerlendirme yapılmalıdır ve bu değerlendirmenin amacı ne kimseyi aklamak (yüceltmek) ne de kimseyi karalamak (mahkum etmek) olmamalıdır. Böyle bir değerlendirme, sizlerin bizim deneyimlerimizden dersler

çıkartabilmeniz ve en azından bu kutsal mücadelede önünüzde sizleri nelerin beklediğini hesaplayabilmeniz için, yanlışlık ve eksikliklerimizi tanımak, yenilmiş olan durumumuzun nedenlerini ortaya çıkarmak, tarihimizi olumlu ve olumsuzlukları ile -ama doğru olarak - yeni nesillere aktarmak için yapılmak zorundadır.

Ben kendi

hakkımdaki muhasebeyi (değerlendirmeyi) yapabilirim, gördüklerimi, şahit olduklarımı sana aktarabilirim ancak benim algılamalarımın eksik, fazla veya yanlış olması mümkündür. Bundan dolayı bana göre sen bizim ilişkilerimizi bir yana bırakmalı ve farklı kanallardan bilgi edinmeye çalışmalısın ve en doğrusu da belgeleri aramalısın (elde etmeye çalışmalısın). Senin de bildiğin gibi batı ve doğu insanları (toplumları) arasında büyük bir fark vardır. Batılı bir insan yaşamından ve anılarından bahsettiği zaman kolayca ve açık yüreklilik ile bütün eksikliklerini, hata ve yanlışlıklarını ve hatta suçlarını ortaya koyabilir. Ancak doğu toplumunun insanları hatalarını gizlemek için bin dreden su taşır.

Bana göre kendi tarihi ile yüzleşemeyen, geriye dönüp bakamayan, yanlışlık ve zaaflarını sebepleri ile birlikte ortaya çıkaramayan geleceği ile ilgili olarak da daha az riskli, net ve uygulanabilir bir çizgiyi tesbit edemez.

Biliyoruz ki yakın siyasi mücadele tarihimiz 60'lı yılların başında başlamaktadır. Ancak bizim neslimiz 1970'li yılların ortasında ulusal mücadeleye katıldı. Yakın siyasal tarihimizin ilk siyasal örgütü TKDP (Türkiye Kurdistan Demokrat Partisi-Partiya Demokrat Kurdistana Tırkiye) dir ve 11 Temmuz 1965 yılında Sait Elçi ve arkadaşları tarafından kurulmuştur. Yine, 27 Haziran 1970 tarihinde T-KDP (Türkiye'de Kurdistan Demokrat Partisi-Partî Demokrata

Kurdistan li Tirkîyê) adıyla bir diğer parti Dr.Şivan (Sait Kırmızıtoprak) ve arkadaşları tarafından kurulmuştur. Bu döneme ait bazı belgeler ve bu dönemim şahitlerinin ifadeleri ortaya koyuyor ki bu partilerin mücadele va çalışmaları ve hatta bazı yerlerde mahalli örgütlenmeleri bazan içiçedir. En azından her iki partide de üst derecede sorumluluğu olan bir kadronun ismi bilinmektedir. Muhtemelen üyeler arasında da her iki partinin de üyesi olanlar vardır.

Bizim geleneğimizden gelen örgütlerin bazı belgelerinde, tarihimiz T - KDP (Partî Demokratî Kurdistanê li Tirkîyeyê/ Türkiye'de Kurdistan Demokrat Partisi) ile ilişkilendirilmektedir. Ancak bu ilişkilendirmede farklı versiyonlar vardır. Bazıları, hareketimizi Dr. Şivan'ın T-KDP'sinin devamı bir diğer kısım ise Dr. Şivan'ın bazı arkadaşları tarafından ikinci kez kurulan T-KDP'nin devamı olarak değerlendirmektedirler. KİP'in programı, T-KDP'nin ikinci kez 1973 yılında kurulmuş olduğunu belirt-

Batılı bir insan yaşamından ve anılarından bahsettiği zaman kolayca ve açık yüreklilik ile bütün eksikliklerini, hata ve yanlışlıklarını ve hatta suçlarını ortaya koyabilir. Ancak doğu toplumunun insanları hatalarını gizlemek için bindreden su taşır!

mektedir. T-KDP'nin Tüzük ve Programında Türkiye'de Kürdistan Demokrat Partisi'nin iç tüzüğü (tüzüğü) 8. Merkez Komitesi toplantısında kabul edilmiştir ve bu biçimde kendisini Dr. Şivan'ın T-KDP'nin devamı olarak kabul etmektedir.

T-KDP'nin ismini değiştirmesi ile siyaset sahnesinde yer alan KİP (Kurdistan İşçi Partisi), programında kendisini Kürdistan'da yürütülmüş bütün mücadelelerin devamı olarak adlandırarak, kendisini "tarihi halkımızın bir dönemde verilen mücadelesinin devamı ve günümüzdeki mücadelenin bu mücadelelerin ileri bir aşamasıdır" biçiminde tarif etmektedir.

Yine KİP, programında kendisinden önce var olan örgütler ile ilişkilerini şu biçimde tanımlamaktadır; "Halkımız sömürgecilerin ve emperyalistlerin baskılarından, Dünya devrimci hareketinin ve geçmişte yürütülmüş mücadelelerde gerekli dersleri çıkarmış ve başarı için örgütlü bir mücadelenin gerekliliğine inanmıştır. Bundan dolayı Marksizim-Leninizm'e inandığını belirten yurtsever aydınlarımız yeni bir partinin kuruluşunu gerekli gördüler. Çünkü, eski P.D.K (Parti Demokratik Kurdistan- Seîd Elçî önderliğindeki- m.ş.o) artık mücadelenin yürütülmesi konusunda gücünü kaybetmişti. Böylece, Parti Demokratik Kurdistan Li Tirkîyê (Dr.Şivan önderliğindeki PDK-T - m.ş.o) kuruldu . T-KDP, TKDP'den (Sait Elçî önderliğindeki -m.ş.ö.-) daha ilerici idi. Bu partinin önderliği her ne kadar Marksizim-Leninizm'e inansalar bile küçük-burjuva karektere sahip olmalarda oluşmaktaydı. Zaten bu partinin ömrü uzun sürmedi. 12 Mart darbesinden sonra parti yöneticilerinden bazıları Irak Kürdistanı'na geçtiler ve bir süre sonra onlardan bir kısmı Barzaniler tarafından öldürüldüler. Bunun üzerine Parti çalışmaları durdu. 1972 yılında ülke içinde bulunan Parti yöneti-

cileri toplanarak Parti'yi resmen feshettiler."**

KİP, programında kendisini 1973 yılında kurulmuş olan bir partinin devamı olarak görmektedir. Programda şunlar yer almaktadır: "1973 yılına kada Kürdistan da sadece KDP (Sait Elçî'nin liderliğinde -mşö-) vardı. 1973 yılında Kürdistan sosyalistleri Kürt halkının ulusal demokratik devrim mücadelesine önderlik yapmak için işçi sınıfı partisini kurdular. Yeniden T-KDP adı ile bugünkü Partimizi kurdular. Bu partinin kuruluş ve gelişme süreci zorlu aşamalardan geçmiştir."

KİP'in devamı veya bir parçası olan Kürdistan Öncü İşçi Partisi'nin/Partiya Pêşeng a Karkerî Kurdistan (PPKK/Pêşeng) programında ve siyasi raporunda bu konu üzerinde durulmaktadır. PPKK/Pêşeng'in programında sadece T-KDP'nin 22 Nisan 1975 yılında kurulmuş olduğu ve isim değişikliği yaparak KİP ismini aldığı belirtilmektedir.

Bu konuya ilişkin daha geniş bilgi PPKK/Pêşeng'in 1983 yılında gerçekleştirdiği Kongreye sunulan siyasi raporda yer almaktadır. "Partimiz .... Nisan 1975'te Van Kalesi'nde yapılan ilk Kongresi ile yeniden T-KDP adıyla kuruldu. Aslında Parti'nin kuruluş çalışmaları daha 1973 yılından beri başlamıştı. .... T-KDP'nin (Dr. Şivan önderliğindeki, -mşö-) geçmişte bu Parti içinde yer alan yurtseverler değişik hareketlerin içinde yer almışlardı. Partimizin kurucuları da Dr. Şivan'ın T-KDP hareketinden gelen kişilerdi."

Benim şahsi kanaatime göre Dr.Şivan (Sait Kırmızıtoprak), Çeko (Hikmet Buluttekin) ve Brûsk'ın (Hasan Yıkılmış) idam edilmeleri ile (Kasım 1971) Van toplantısı veya Kongresi (Nisan 1975) arasında, özellikle de ülke içinde Partinin hiçbir çalışması olmamış, organları dağılmış, Partinin organları, yetkilileri ve üyeleri arasındaki ilişkilerin olduğu hakkında da hiçbir işaret

yoktur. O dönemin bazı yetkililerin verdikleri bilgiler ve KİP'in programı da bu durumu doğrulamaktadır. Bilinen tek şey Dr. Şivan'ın Partisinden sadece bir Merkez Komitesi üyesi, Kurdo (Ömer Çetin), siyasi çalışmalarını yeni T-KDP içinde de devam ettirmiştir. Yine, Dr. Şivan'ın Partisinin kurucularından ve bir diğer MK üyesi olan O. Aydın da her ne kadar bazı görüşme ve toplantılara katılmışsa bile, bazı nedenlerden dolayı, başlangıçta değil ama 1977 yılında Partiyeye katılmıştır. Yine, Dr. Şivan'ın Partisinin MK üyelerinden R. K da daha sonra yeni T-KDP'nin çalışmalarına katılmıştır. Dr. Şivan, Sait Elçi'nin öldürülmesi olayı ile ilgili soruşturmadaki el yazısı ile vermiş olduğu savunmasında T-KDP Merkez Komitesi'nin 17 üyeden oluştuğunu yazmaktadır. Yani, T-KDP'nin 17 MK üyesinden sadece Kurdo yeni T-KDP'nin kurucusu olarak yer almaktadır.

Dr. Şivan'ın T-KDP'sinin yöneticilerinin ve yönetim kademesine yakın bazı kadroların "iki Sait'ler olayı" sonrasında

yurtdışına çıktıkları gizli-saklı bir şey değildir. Hem Nazmi Balkaş'ın (Soro) günlüklerinde hem de Necmeddin Büyükkaya'nın (Neco) günlüklerinde, Dr. Şivan'ın arkadaşlarından dar bir grup içinde bir arayışın işaretleri görülmektedir. Bu günlüklerde belirtildiğine göre "iki Sait'ler" olayından sonra Kurdo, Soro, Cûdi (Ömer Özsökmenler) ve Necmeddin arasındaki ilişkiler devam etmiştir. Kurdo ve Neco 1972 yılının Güz aylarında Avrupa'ya çıkmışlar ve Soro da Lübnan ve Suriye'de kalmıştır. 02.04.1974 tarihinde Kurdo ve Neco Şam'a dönüyorlar ve o sırada Soro ve Cudi de orada bulunmaktadırlar.

Yine, bu günlüklerden (anılarından) anlaşılıyor ki onlar yeni bir program konusunda kendi aralarında anlaşmışlar ve bu programın basım hazırlıklarını yapmaktadırlar. Neco 26.06.1974 tarihli günlük notunda* şu bilgiyi yazmıştır; "kitap daktilo ile yazılmaktadır". Muhtemelen sözünü ettiği kitap programdır, ancak 13.04.1974 tarihinde de günlüğüne "program ve tüzüğü daktilo ile

yazdığını" not düşmüştür. Yine 01.05.1974 tarihli günlüğünde ise onlar bunu basım için matbaaya verdiklerini not düşmüştür. Eğer PDK-T ikinci kez 1973 yılında kurulmuş ise, yurtdışında kurulmuş olması gerekiyor. Biliniyor ki 1973 yılında aktif kadrolardan Kurdo ve Neco Avrupa'da ve Soro ise Ortadoğu'da bulunmaktadırlar. Bunların o koşullarda görüşebilmelerinin kolay olması gerekiyor. Böyle olsa bile, Merkez Komite'sinin bir yıl içinde 8 defa toplanmış (görüşmüş) olması akıl dışı bir durumdur. Bir ihtimal kalıyor ki o da 8. MK toplantısı sözlerinin yer aldığı T-KDP Program ve Tüzüğüne böyle bir ek, kendilerini Dr. Şivan'ın T-KDP'sinin devamı olarak gördükleri nedeniyle yazılmıştır. Eğer bu bilgi doğru ise o zaman KİP programında yer alan T-KDP'nin feshedilmiş olduğu ve yeniden kurulmuş olduğu ile ilgili bilgiler doğru değildir. Bir Parti'nin hem feshedilmiş olması hem de MK toplantılarının devam etmiş olması bir arada olamaz.

Kuşkusuz, T-KDP'nin yurt dışında ve yeni bir program ile yeniden kurulmuş olma ihtimali büyüktür. Ancak, Parti fonksiyonel değildir, yurt içi ile ilişkileri yoktur. Esas olarak Parti'nin reorganizasyonu veya -üçüncü kez- yenide kuruluşu Kurdo (Ömer Çetin) Necmettin Büyükkaya ve Soro'nun (Nazmi Balkaş) yurda dönüşleri ile gerçekleşmiştir. Bu ise 1974 yılındaki genel af sonrasındadır. Neco, Şubat 1975 yılında (kesin bir bilgiye göre 5 Şubat 1975 tarihinde) yurda dönmüştür. Ömer Çetin de, yakalandıktan sonra vermiş olduğu ifadesinde Eylül 1974'te yurda döndüğü bilgisini vermiştir. Soro'nun günlüklerinden ve diğer bazı bilgilerden anlaşılıyor ki, yurda dönüşten sonra Soro, ya hiç siyasi arayışlara katılmamıştır veya bu konuda isteksiz davranmıştır.

Eldeki bilgiler Van toplantısının önemine işaret etmektedir. Toplantı konumu, Parti Tüzüğüne göre ne olursa olsun, bu toplantı

bu hareketin çalışmaları için yeni bir başlangıç olmaktadır. Ancak bana göre PPKK/ Pêşeng'in programında toplantı günü olarak verilen tarihte Parti'nin solcu kimliğinin ispatı kaygısı ile bir zorlama vardır ve böylece Lenin'in doğum günü olan 22 Nisan tarihi Parti'nin reorganizasyonu veya yeniden kuruluşunun gerçekleştiği toplantı günü olarak verilmektedir. Yine, KIP'in programında 1973 yılında kurulan T-KDP'nin işçi sınıfı partisi olduğu tesbiti yer almaktadır ki bana göre bu da bir zorlama ve gerçeklerden uzak bir tesbittir. KIP, DR. Şivan'ın Partisi'ni Sait Elçi'nin Partisinden daha ilerici olarak değerlendirmekte ancak bu Partiyi de küçük burjuva Partisi olarak değerlendirmektedir. Bundan dolayı da kendisini bu partinin değil ancak yine aynı isim ile 1973 yılında Kürdistan Sosyalistleri tarafından kurulmuş olan bir Parti'nin devamı olarak değerlendirmektedir. Bana göre bu zorlamaların asıl nedeni, programın 1975 yılında değil, aksine artık Kuzey Kürdistan'da herkesin kendisini bir diğerinden daha fazla ve bir diğerinden daha önce sosyalist olduğu iddialarının egemen olduğu bir dönemde yazılmış olmasındandır.

Aynı zamanda biliniyor ki Dr. Şivan'ın bazı arkadaşları Rızgari adı ile, daha sonra diğer bazı arkadaşları da Kawa adlı grupları kurdular ve diğer bazı arkadaşları da hiçbir sebep göstermeden siyasi çalışmalarını terk ettiler. Yani, Dr. Şivan'ın Merkez Komitesi üyesi olan bir ve dört-beş Parti kadrosu T-KDP'nin reorganizasyonunda inisiyatif sahibidirler ve kurucu olmuşlardır.

Ben kendim, ünlü Kürt mücadele adamı ve yurtseveri, gençliğimizin idol kişiliği Muhterem Biçimli dışında bu Parti'nin hiçbir yönetici ve üst düzey kadrosunun açık ve direkt olarak Dr. Şivan'a sahip çıktığına şahit olmadım. Aynı zamanda ben kendim T-KDP, KIP veya PPKK/Pêşeng'in hiçbir zaman Dr.

Şivan'a sahip çıktıklarını, Sait Elçi'nin öldürülmesi ve Dr. Şivan'ın idam edilmesi olayları hakkında açıklama yaptıklarını ve hareket içinde resmi olarak bir bilgi verdiklerini ve tutum takındıklarını işitmedim. Aynı zamanda bu hareketin kendi liderini andığı, onu ve mücadelesini kadrolarına, üyelerine ve dostlarına tanıttıkları çalışmaları yaptığı işitilmemiş ve görülmemiştir.

Ancak, biliyorum ki dışımızdaki örgütler bizi Şivancı olarak adlandırmaktaydılar ve birçok kez ben bizim Şivancı olmadığımızı söylediğimize şahit olmuşum. İlk kez Dr. Şivan'ın bir resmini ben Avrupa'ya geldikten sonra gördüm. Yine, biz gecikmeli olarak Kaleminden Sayfalar adlı kitaptan öğrendik ki, Parti yöneticileri arasında, özgün görüşleri, Dr. Şivan olayının aydınlatılması için özel çabaları ve aynı zamanda yaşam biçimi ve devrimciliği ile Dr. Şivan'ın perspektiflerine en yakın olan kişi ünlü devrimci Necmettin Büyükkaya imiş. O da 1977 yılında Parti'den ayrılıyor. .

Burada ilgi çekiçi başka birşey daha vardır. Her ne kadar Rızgari ve Kawa gruplarının kurucuları arasında da Dr. Şivan'ın yakın arkadaşlarından bazıları bulunmuşsa da, kimse bu grupları Şivancı olarak adlandırmamıştır.

Ben 1976 yılının yaz aylarında kendilerine Şivancı denilen T-KDP'nin varlığından haberdar oldum ve yeni bir program ve isim için hazırlıkların yapıldığı bir dönemde yani 1977 yılı Şubat

ayında T-KDP (Türkiye'de Kürdistan Demokrat Partisi) üyesi oldum.

Bildiğim kadarıyla, Parti'ye katılmamdan (üye olmamdan) kısa bir süre sonra Parti'nin ismi Merkez Komitesi kararı ile Parti'ye Şoreşa Neteweyî a Kurdistanê/Kürdistan Ulusal devrim Partisi olarak değiştirildi. Ancak bu isim hiç kullanılmadı. Yine, 1977 yılı sonlarında Parti'nin adı MK kararı ile Parti Karkerî : Kurdistan/Kürdistan İşçi Partisi (PKK-KIP) olarak değiştirildi ve içeriğinde bağımsızlığı bir amaç olarak, Ulusal Demokratik Halk Devrimi'nin bir strateji olarak ve diğer mücadele biçimleri ile birlikte silahlı mücadelenin sonuçta tayin edici bir mücadele aşaması olarak tesbit edildiği yeni bir program kabul edildi. Bana göre bu program ve Parti'nin bu perspektifleri Kuzey Kürdistan'da modern bir siyasi mücadelenin başlangıcı -o günün koşullarına göre- ve modern bir vizyondu. KIP, stratejisini sınıf ve toplumsal kategorilerin işbirliği üzerinde şekillendiren, bağımsızlığı ve

Biliniyor ki Dr. Şivan'ın bazı arkadaşları Rızgari adı ile, daha sonra diğer bazı arkadaşları da Kawa adlı grupları kurdular ve diğer bazı arkadaşları da hiçbir sebep göstermeden siyasi çalışmalarını terk ettiler

Kürdistan'ın birliğini son (uzun vadeli) amaç ve silahlı mücadeleyi de meşru ve tayin edici bir mücadele biçimi olarak belirleyen ilk Parti idi.

Partinin görüşleri kısa bir süre içinde, özellikle de Diyarbakır'da öğrenciler ve aydınlar arasında büyük bir ilgi ile karşılandı. Üniversite ve yüksek okul öğrencilerinin Parti çalışmalarına katılımı, Partiye ölçülemez bir enerji ve dinamizm kazandırdı. Kürdistan'ın birçok ve Türkiye'nin bazı illerinde binlerce kişi Parti'nin stratejisi etrafında

birleştiler. Bana göre artık Parti'nin yönetici kadroları yeni neslin bu enerji ve dinamizmini Parti çalışmalarına içine kanalizetmede (yönlendirmede) yetersiz kalıyorlardı. Aynı zamanda Üniversite öğrencilerinin Parti çalışmalarına katılımı, değişen siyasal konjunktür Parti'yi isim, Program ve çalışma metodlarında değişiklik yapmaya zorladı.

Belki de tam bu nedenlerden dolayı 28 Eylül 1977'de DDKD (Devrimci Demokratik Kültür Derneği-Komela Şoresşer Demokratik ya Kültürü) bir gençlik örgütü olarak, ancak Parti kararı ile ve yine kadroları da direk olarak Parti Merkezi tarafından tesbit edilerek, kuruldu. DDKD legal ve demokratik bir örgüt olmasına rağmen bağımsızlığı savunuyordu, hiç kaygı duymadan Partinin görüşlerini kendisine rehber ediniyordu. DDKD'nin kuruluşundan sonra bütün hareketimiz açısından bu isim ön plana çıktı ve artık Şıvancılar adı da kimse tarafından kullanılmaz oldu.

DDKD kısa bir süre içinde ülkemizin kuzey parçasının birçok şehrinde, Türkiye'nin Kürt gençlerinin üniversite okuduğu illerinde ve Konya gibi yüzyıllardan önce Kürtlerin sürgün edilmiş olduğu yerleşim alanlarında dernek şubeleri açtı ve çalışma grupları ve bürolar oluşturdu. Bir

yanı ile illegalite ve bir diğer yanı ile de DDKD çalışmalarının kısa sürede genişlemesi nedeniyle Parti kadroları ve muhtemelen başka partilerin yönetici kadroları dışında kimse Parti'nin varlığından haberdar değildi. Eğer, legal alanda kendisini Devrimci Demokrat Hareket olarak adlandıran bu hareketin beş-altı yıl içinde Küzey Kürdistan'da en geniş, en güçlü ve önde gelen bir örgüt olduğu söylenirse, yanlış sayılmaz. Ancak, Parti'nin bu kadar güçlü olduğu bir dönemde (1978) Apocular kalkıp Kürdistan İşçi Partisi/ Partiye Karkerên Kurdistan (PKK) adında bir parti kurdular. Öyle ki artık biz adımıza bile sahip çıkamadık. Böyle olunca, izleyen yıllarda artık KİP(Kürdistan İşçi Partisi)-DDKD ismi kullanılmaya başlandı. Bu durum 1983 yılına kadar devam etti. 1983 yılından sonra PPKK(Pêşeng) KİP içinden çıktı ve bu siyasal geleneğin kadroları bölünme nedeniyle çalışmalarını KİP ve PPKK(Pêşeng) adları ile yürütmeye devam ettiler.

Elbetteki bu Hareketin programı, tüzüğü,-az da olsa- belgeleri, Pêşeng bo Şoresş, Devrimci Demokrat Gençlik, Armanc, Jina Nû, Tirêj, Medya Güneş adlarındaki yayınları ve düşünsel açıdan bu Hareketin siyasal perspektifleri hakkında bize detaylı bilgiler verebilecek birçok broşür hala

vardır ve sen bunları elde edip okuyarak genel bir kanaate ulaşabilirsin. Ancak, benim açımdan da çalışma ve mücadelemizin ne ölçüde takdir edildiğini söyleyebilmek zordur.

Bana göre eğer bu geleneğin tarihi birkez daha yazılacak ise, bu çalışma bugüne kadar yapılmış iddiaların ispatlanması amacını gütmemelidir, aksine tarihin aydınlatılmasını amaç edinmelidir. Korkmamalıyız ve yanlışlıklarımızı da ortaya koyabilmeliyiz. Bana göre açıklığa kavuşturulması gereken bazı sorular şunlardır:

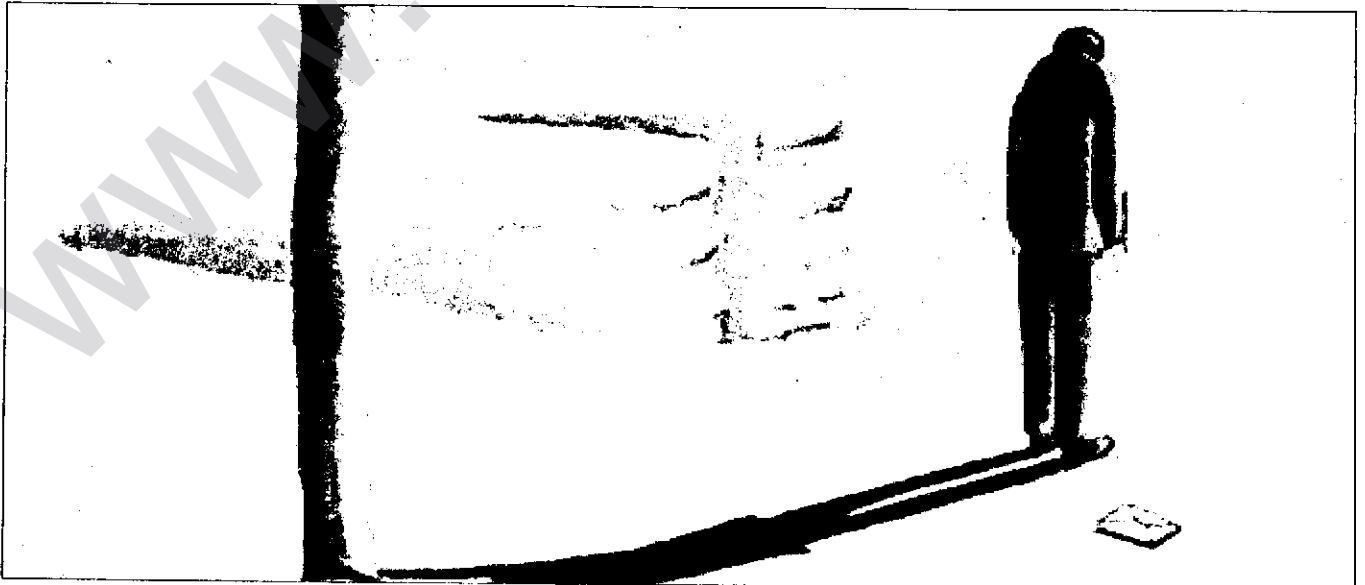
1. Dr. Şıvan'ın T-KDP'sine zaman ve nasıl feshedildi?
2. T-KDP ikinci defa ne zaman ve kimler tarafından yeniden kuruldu?

3. Siyasal ve hukuki etik (ahlak) açısından bu kişilerin sadece kendilerini Dr. Şıvan'ın Parti geleneğinin devamı olarak adlandırmaya hakları var mıydı?

4. Eğer T-KDP, KİP ve PPKK/Pêşeng Dr. Şıvan'ın T-KDP'sinin devamı iseler, nasıl oluyor da bu hareket 35 yıl boyunca kendi liderlerine sahip çıkmamışlardır?

Umut ediyorum ki verdiğim bilgiler çabalarında az da olsa sana yardımcı olabilir.

* *Kalemimden Sayfalar,*
Necmettin Büyükkaya
** *KİP Programı*
*** *PPKK siyasi raporu*

8 Adar Pîroz bê

Devrimci Demokrat Kadınlar gurubu,8 Mart Dünya Kadınlar gününü CIWAN-Kürd'te kutladılar.Kutlama ilgi gördü.Ciwan Kurd Genel Başkanı Nuran Yılmaz,kurmuş oldukları dernekte,8 Mart Dünya Kadınlar Gününü kutlamaktan heyecan duyduklarını,önümüzdeki süreçlerde kadın etkinliklerinin sıkça yapılması için program ve projeler geliştireceklerini açıkladı.

Ciwan Kürd/Etkinlikler

CİWAN KURD
Kurulduktan hemen sonra CİWAN KÜRD'ün ilk eylemi ANAP Genel Başkanı Erkan Mumcu'nun Kürdlere ve Barzani'ye karşı sarf ettiği ırkçı sözleri ve hakaretleri protesto etmek oldu.03/01/2007 tarihinde CİWAN KÜRD üyeleri ANap Diyarbakır İl teşkilatı önüne siyah bir çelenk bırakarak bir basın açıklaması yaparak Mumcu'nun tutumunu kınadı ve açıklamayı basına dağıttı.Basına dağıtılan metin şöyle:

BASINA VE KAMUOYUNA

Son zamanlarda, özellikle Türk siyasilerinin genel olarak Kürdlere karşı insanları kışkırtma ve yapay milliyetçi söylemlerle halkların duygularını birbirlerine karşı kamçılama yarışına girdikleri görülüyor.Halkları karşı karşıya getirerek;düşmanlık yaratmak isteyenler aslında büyük bir açmazla karşı karşıyadırlar.Kürd halkını inkar politikalarının iflas ettiğini fark ettiklerinden,işi daha kirli ve şiddet yüklü söylemlere kadar ilerleterek açıktan küfür ve hakaret boyutuna vardırıdılar.

Bu tutumun son örneğini ANAP Genel başkanı Erkan Mumcu,özelde Kurdistan Devlet Başkanı sayın Mesut Barzani'yi, genelde bütün Kürdleri hedef alan kin,kışkırtma ve düşmanlık içeren sözleriyle ortaya koydu.

Erkan Mumcu'nun tavrı ve seviyeden yoksun anlayışı ırkçı duyguları ve eğilimleri kışkırtıp harekete geçirmek ,Türk ve Kürd halkını vuruşturmayı amaçlamıştır.Kürdlerin sağduyulu davranması bu tehlikeli provakasyona olanak tanımamıştır.

Kürd halkının,hangi parçada olursa olsun, ulusal ve demokratik haklarına kavuşması,onları talep etmesi kadar doğal ve meşru bir şey yoktur.

Biz KÜRD-GENÇ olarak hem bu hakların aktif destekçileri hem de demokratik zeminlerde savunucusu olacağız.Bu haklara yönelik her tahrike ve kışkırtmaya karşı duracağız.

Bu temelde ANAP lideri Erkan Mumcu'nun Sayın Mesut Barzani şahsında bütün Kürdlere karşı sarfettiği hakaret içeren sözlerini kınıyor,bu tarz provakatif tahrikler karşısında halkımızın ve gençliğimizin sağduyulu davranmasını istiyoruz.

**KÜRD DEMOKRATİK GENÇLİK
KÜLTÜR DERNEĞİ
(CİWAN-KURD)**

Stêrkek Vemirî!..

Serokê Kutubxaneya Kurdî ya li Stockholmé mamoste e Xortê Demokratêen Şoreşger Nedîm Dagdeviren 2 e Adarê seat di 15:00 de, ji ber nexweşîya xwe ya kanserê li Stockholmé li nexweşxaneyê wefat kir.

Nedîm Dagdeviren kurdekî ji Kurdîstana bakur, di sala 1953yan de li Ercişê hatibû dinê, lê li Bismila Diyarbekirê mezin bibû. Ji doza DDKD-KÎPê hatibû mahkemekirin û ji ber xebata siyasî û rewşenbîrî ya şoreşgêrî û welatparêziya kurdî, piştî darbeya eskerî ya 1980-yî hat Swêdê, li Stockholmé bicîh bû.

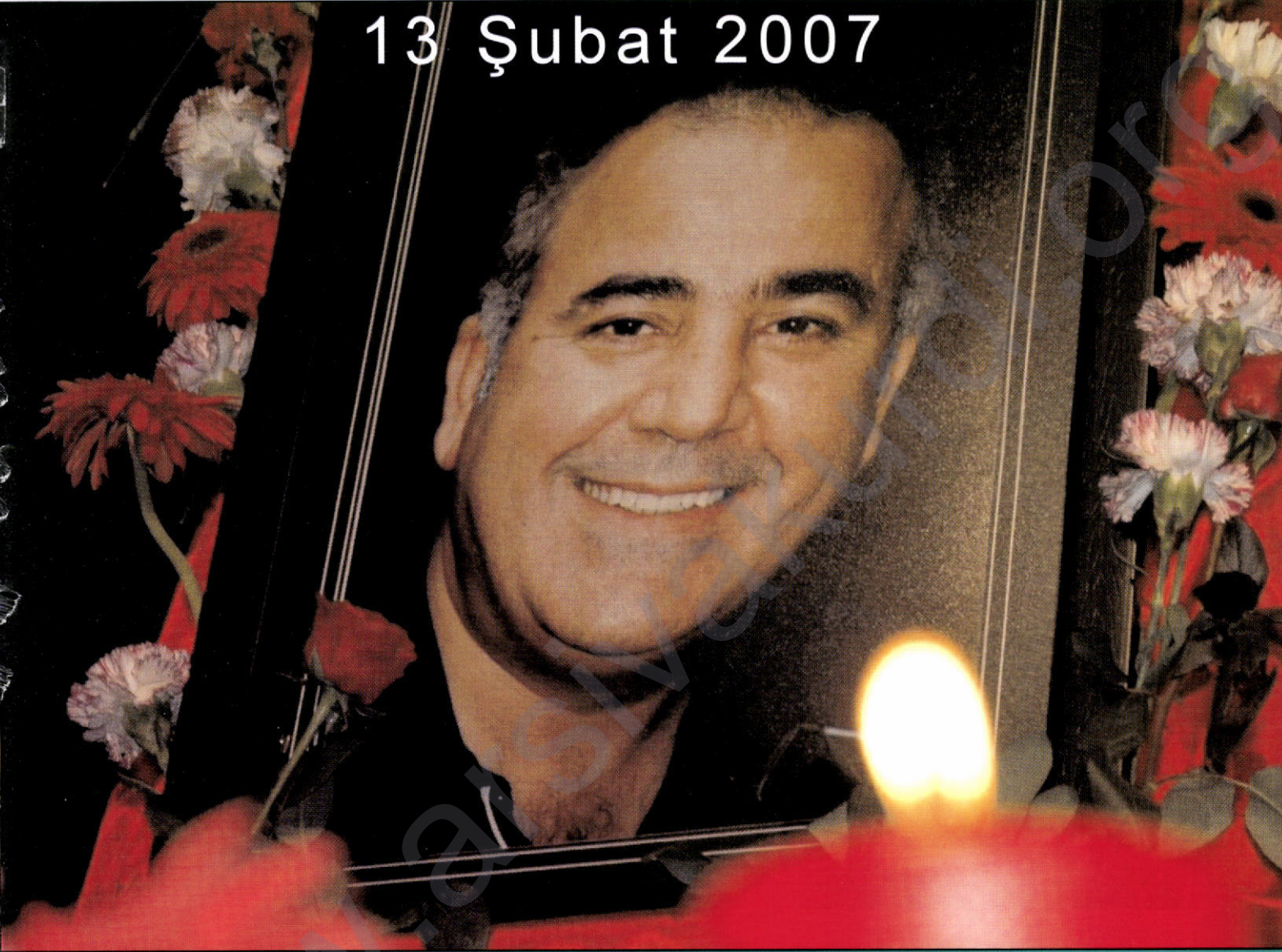
Nedîm Dagdeviren wek şair û nivîskar jî dihat nasîn. Ew esas bi xebata xwe ya Kutubxaneya Kurdî ya li Stockholmé di nav kurdan de dihat nasîn. Ew damezirêner û berpirsê vê kutubxaneyê bû ku heta nuha di ser 8000 kitêban re berhemên bi kurdî, an li ser civaka kurdan kom kiribû. Kutubxane li Stockholmé ye.

Canaze ê Nedîm Dagdeviren roja ine anin Amedê. Heval u dostê wi bi konvoyîkek xurt cenaze ji balafirgeh a Amedê birin Bismilê. Lî wê derê hat veşartin.

Dema veşartinê da heval ên wi axaftin kîrin. Behsa mîrxasi, hünermendi u şoreşgeriya wi anin zimên. Wek tê zanin Nedîm di nav xebat a ji bo kurdîstanek azad bi rêxistinî bi awakî tekoşerî DDKD i bu. Rebaz ê xorta u bi tesirî kêrhati bu. Herwaha endam ê KÎPê bu ji. Wêga ên ji van du qeta tîn bi navê Demokratên Şoreşger xwe ifade dikin.

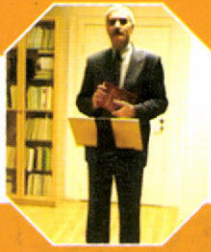
Şair Adnan Satıcı hayatını kaybetti

13 Şubat 2007

1962 yılında Diyarbakır'da doğdu. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Öğretmenlik yaptı. Şiirleri Edebiyat ve Eleştiri , Evrensel Kültür, Papirüs, Sanat Rehberi, Yarın, Yaşam İçin Şiir, Yeni Düşün, Yeni Olgü gibi dergilerde yayımlandı. Tutarlı bir dünya görüşü ve yaşama bakışıyla, lirikliği ve dokunaklığı kırılma noktalarından yakalayan şiir tarzı, yeni bir soluk olarak 80'li yıllarda başlayan serüvenini sürdürüyor. O'nu bıraktığı şu sözleriyle sevgiyle anıyoruz.

*derinlik olmayı sürdüreceğim bu sığ denizde
bir halkım ben, dünyanın kalbinde paslı bir hançer
kabuk bağlayan yaranın altında kaynayan irin
yurdumda konuk, içimde tutsak, uğraksız göçer*

Stêrkek Vemirî!..

Serokê Kutubxaneya Kurdî ya li Stockholmê mamoste e Xortê Demokratêen Şoreşger Nedîm Dagdeviren 2 e Adarê seat di 15:00 de, ji ber nexweşîya xwe ya kanserê li Stockholmê li nexweşxaneyê wefat kir.

Nedîm Dagdeviren kurdekî ji Kurdistanê bakur, di sala 1953yan de li Ercîşê hatibû dinê, lê li Bismila Diyarbekirê mezin bibû. Ji doza DDKD-KÎPê hatibû mahkemekirin û ji ber xebata siyasî û rewşenbîrî ya şoreşgêrî û welatparêziya kurdî, piştî darbeya eskerî ya 1980-yî hat Swêdê, li Stockholmê bicîh bû.

Nedîm Dagdeviren wek şair û nivîskar jî dihat nasîn. Ew esas bi xebata xwe ya Kutubxaneya Kurdî ya li Stockholmê di nav kurdan de dihat nasîn. Ew damezirêner û berpîrsê vê kutubxaneyê bû ku heta nuha di ser 8000 kitêban re berhemên bi kurdî, an li ser civaka kurdan kom kiribû. Kutubxane li Stockholmê ye.

